

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет землевпорядкування
УДК 332.26:332.3

ПОГОДЖЕНО

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

НУБІП України
Декан факультету
землевпорядкування
Завідувач кафедри
земельного кадастру

д.е.н. проф. Євсюков Т. О.

к.е.н. доц. Мединська Н.В.

(підпис)

(ПШБ)

(підпис)

(ПШБ)

“ ” 2023 р. “ ” 2023 р.
НУБІП України
МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Наукові засади класифікації переліку обмежень у використанні
земель»

Спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій»
Освітня програма – Геодезія та землеустрій
Орієнтація освітньої програми – освітньо-професійна

Гарант освітньої програми

доктор економічних наук, професор
(науковий ступінь та вчене звання)
Мартин А. Г.
(підпис)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

доктор економічних наук, професор
(науковий ступінь та вчене звання)
Дорош Й. М.
(підпис)
Виконала
Хом'юк В. О.
(підпис)

КИЇВ - 2023

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет землевпорядкування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
Земельного кадастру

к. е. н. доц. Медінська Н. В.

(підпис)

(ПБ)

“ ” _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

Хом'юк Вірі Олександрівні

Спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма – Геодезія та землеустрій

Орієнтація освітньої програми – освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи: «Наукові засади класифікації переліку обмежень у використанні земель» затверджена наказом ректора НУБІП України від “14” листопада 2022 р. № 1697 «С».

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: положення про Національний природний парк «Голосіївський»; проект організації території Національного природного парку «Голосіївський».

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Суть обмежень у використанні земель та земельних ділянок
2. Наукова та законодавча база встановлення обмежень у використанні земель
3. Встановлення обмежень у використанні земель на прикладі об'єкта природно-заповідного фонду Національного природного-парку «Голосіївський».

Перелік графічного матеріалу: 1. Карта функціонального призначення території НПП «Голосіївський» 2. Схема розташування території НПП «Голосіївський».

Дата видачі завдання "14" листопада 2022 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

к. е. н. проф. Дорош Й. М.

(підпис)

Завдання прийняв до виконання

_____ Хом'юк В. О.

(підпис)

НУБІП України

ВСТУП

ЗМІСТ

5

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ 8

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ Й НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КЛАСИФІКАЦІ РЕЖИМОУТВОРЮЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ ТА
ОБМЕЖЕНЬ У ВИКОРИСТАННІ ЗЕМЕЛЬ 9

1.1 Наукові підходи до класифікації режимоутворюючих об'єктів та
обмежень у використанні земель 9

1.2. Законодавча база визначення режимоутворюючих об'єктів у використанні
земель 14

1.3 Нормативно-правове забезпечення встановлення обмежень у використанні
земель 21

1.4. Особливості встановлення обмежень у використанні земель і земельних
ділянок, на яких знаходяться об'єкти природно-заповідного фонду 29

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 1 38

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ НАЦІОНАЛЬНОГО

ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ГОЛОСІЇВСЬКИЙ» 40

2.1. Просторова характеристика території 40

2.2. Характеристика існуючого стану використання земель Національного
природного парку "Голосіївський" 46

2.3. Види режимоутворюючих об'єктів на території Національного природного
парку «Голосіївський» 50

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2 53

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ОБМЕЖЕНЬ У
ВИКОРИСТАННІ ЗЕМЕЛЬ І ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

54

3.1. Визначення режимоутворюючих об'єктів на території Національного
природного парку "Голосіївський"

54

3.2. Встановлення обмежень у використанні земель на прикладі Національного
природного парку "Голосіївський"

57

3.3. Наукове обґрунтування щодо складу та змісту проекту організації
території Національного природного парку "Голосіївський"

61

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 3

69

ВИСНОВОК

71

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

75

ДОДАТКИ

83

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

Статтею 14 Конституції України визначено, що земля є основним національним багатством, яка перебуває під особливою охороною держави [15].

Закріплення в Основному Законі України вимоги щодо охорони земель свідчить про виключну важливість земельних ресурсів у всіх сферах життєдіяльності, про запровадження державою особливих правових режимів та принципів щодо охорони земель як природного ресурсу, порівняно з іншими об'єктами нерухомості.

Завданням органів державної влади, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, кожного свідомого громадянина та безпосередньо земельного законодавства має бути забезпечення раціонального використання та охорони земель.

Для регулювання земельних відносин держава має право обмежувати діяльність землевласників та землекористувачів на земельних ділянках, встановлювати умови їх використання та обмеження у їх використанні.

Передумовою цьому є потреба у збереженні земельних ресурсів та природного стану територій.

Відповідно до статті 162 Земельного кодексу України «охорона земель - це система правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського і лісгосподарського призначення, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісгосподарського призначення, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення» [11].

Разом з охороною природних ресурсів постає проблема і у охороні благополуччя населення. Кожен громадянин заслуговує на життя у чистому

НУБІП України

додатково та в гармонії з природою. Промислові, господарські, енергетичні, транспортні та інші об'єкти, які навколо нас, завдають шкоди природному середовищу, повітрю, людському здоров'ю та всім живим істотам.

Серед багатьох проблем, що зараз існують у людства, важливою є збереження земель і природних ресурсів, живих організмів та екосистеми в цілому. Значна частина земельних угідь піддається шкідливому антропогенному впливу щодня.

Одним із способів охорони, раціонального використання, збереження та відтворення природних ресурсів є встановлення обмежень прав на земельну ділянку та встановлення обмежень у використанні земель та земельних ділянок.

Встановлення обмежень у використанні земель та земельних ділянок є суспільно значущим явищем. Доцільність встановлення заборон зумовлена потребою держави, суспільства, громадян у безпечному використанні земельних ресурсів та регулюванні земельних відносин. Втручання держави у право використання землі шляхом встановлення обмежень у її використанні цілком обґрунтовано.

Завдання кваліфікаційної магістерської роботи полягає у визначенні наукових передумов встановлення обмежень у використанні земель, розуміння їх наукової класифікації. Задачею роботи є узагальнення здобутих за період навчання знань та їх практичне використання.

Актуальність дослідження. Земля та її надра, води, атмосферне повітря та інші природні ресурси, як основне багатство держави та те, що є власністю Українського народу задля їх збереження та відтворення завжди потребує охорони.

Метою дослідження є обґрунтування наукових засад класифікації переліку обмежень у використанні земель і земельних ділянок.

Об'єктом дослідження є територія Національного природного парку «Глосієвський».

НУБІП УКРАЇНИ

Предметом дослідження є процес формування обмежень у використанні земель і земельних ділянок та їх класифікація.

Методи дослідження. Основою дослідження є фундаментальні закони

України, постанови, накази та інші нормативно-правові акти у сфері земельних

НУБІП УКРАЇНИ

відносин, наукові праці, методичні та теоретичні розробки сучасних наукових досліджень, спеціальна література. В роботі використані наступні методи

наукового пізнання: емпіричний метод опису; теоретичні методи аналізу, синтезу, узагальнення; метод систематизації та пояснення, метод класифікації.

НУБІП УКРАЇНИ

Структура роботи складається з трьох розділів, в них розміщено основний матеріал, 3 таблиці, 7 рисунків. Додатків у роботі 9. У роботі використано інформацію з 62 літературних та законодавчих джерел.

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП України

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

НПП - Національний природний парк

ПЗФ – природний заповідний фонд

НУБІП України

ЗУ – Закон України

ЗКУ – Земельний кодекс України

ВКУ – Водний кодекс України

га – гектар

НУБІП України

ПКК – Публічна кадастрова карта

ДЗК – Державний земельний кадастр

ПЗС – прибережна захисна смуга

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ І НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ РЕЖИМОУТВОРЮЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ОБМЕЖЕНЬ У ВИКОРИСТАННІ ЗЕМЕЛЬ

1.1 Наукові підходи до класифікації режимоутворюючих об'єктів та обмежень у використанні земель

При формуванні інституту обмежень у використанні земель та обтяжень прав на земельну ділянку, слід керуватись вихідними науковими даними.

Ефективність формування методології визначення засобів та заходів з охорони земель має науковий базис. Для досягнення стійкого розвитку країни захист навколишнього природного середовища повинен складати невід'ємну частину розвитку.

Встановлення обмежень та обтяжень у використанні земель та на земельні ділянки безумовно зачіпає економічні інтереси землевласників та землекористувачів, і разом з тим це є заходом збереження сприятливого навколишнього середовища для життя та здоров'я людини. Крім того, формування бази обмежень у використанні, обмежень прав на земельну ділянку та інші обмеження використанні природних ресурсів слугує екологічно дуже важливим рішенням.

Важливим напрямом державної політики у сфері охорони земель та охорони навколишнього середовища є впровадження таких заходів, щоб теперішні користувачі земель та природних ресурсів змогли залишити їх у хорошому стані для майбутніх поколінь.

Постає питання, яким чином визначити зміст обмеження у використанні земель? Насамперед, найважливішою складовою навколишнього середовища є земля. Земля в свою чергу відрізняється природною структурою – ґрунтовим покривом (його якістю, родючістю), рослинним покривом (цінними та рідкісними рослинами), водними об'єктами, корисними копалинами та іншими

ресурсами. Ці умови кладуть початок у визначення чи потребує земля та земельні ділянки встановленню більш суворих обмежень у використанні.

Черкаська Н.В. запропонувала класифікацію обмежень у використанні земель за такими видами: а) заборони щодо використання земельної ділянки; б) умови використання земельної ділянки; в) призупинення права на земельну ділянку; устанавлення лімітів щодо використання земельних ділянок.

У свою чергу і заборони, як вид обмеження у використанні земель, мають різну кінцеву спрямованість їх впливу на поведінку землевласників та землекористувачів при використанні земельних ділянок та мету їх встановлення.

У цьому зв'язку виокремлені заборони щодо

- а) здійснення певного виду діяльності на земельній ділянці;
- б) способів використання земельної ділянки в межах території дії обмежень;
- в) розміщення об'єктів в межах території дії обмежень;
- г) кола суб'єктів, які не можуть перебувати в зоні встановлення обмеження прав на земельні ділянки.

Заборони щодо здійснення певного виду діяльності на земельній ділянці (або її частині) в межах дії обмежень – забороняють здійснювати певну діяльність у зоні дії обмеження. Встановлюються з метою збереження природних ресурсів, зменшення антропогенного впливу на режимоутворюючі об'єкти.

Заборони щодо способів використання земельної ділянки в межах території дії обмежень – визначають заборонені способи використання ділянки в межах дії обмежень.

Заборони щодо розміщення об'єктів в межах території дії обмежень – забороняють будівництво споруд та будівель в межах дії обмежень, наприклад, розміщення стоянок автотранспорту та будівництво в межах прибережної захисної смуги забороняється.

Заборони щодо визначення кола суб'єктів, які не можуть перебувати в зоні встановлення обмеження прав на земельні ділянки – встановлюються з метою державної безпеки, захисту населення та охорони природних об'єктів; наприклад обмеження перебування громадян в межах прикордонної смуги [62].

Черкаська Н. В. у своїй праці зазначає, що обмеження у використанні земель можна також кваліфікувати за такими ознаками:

1. За дією в часі – постійні, строкові (наприклад, резервування особливо цінних земель).
2. Залежно від мети їх встановлення – охоронні (з метою охорони довкілля, природних ресурсів), захисні (захист населення від забруднень, шумів та вібрацій), збережувальні (збереження режимоутворюючих об'єктів).
3. Залежно від суб'єктів, на які обмеження розповсюджуються – загальні (визначені законом) та спеціальні (встановленні договором) [62].

У праці Лободи Н. С. та Отченаш Н. Д. зазначено, що антропогенний вплив на землю визначає такі головні риси погіршення стану ґрунту:

- руйнування первинної земної кори;
- переміщення частин цього руйнування;
- утворення нових гірських порід.

Разом із порушенням ґрунтового покриву, під час будівництва, видобування корисних копалин та іншої діяльності, відбувається зміна хімічного та бактеріального складу підземних вод та порушення підземних течій [17].

Щодо класифікації водних об'єктів, як режимоутворюючих, та встановлення обмежень навколо (вздовж) них у праці Дорош Й. М., Дорош О. С., Купріянич І. П., Харитоненко Р. А. виділено поділ водних об'єктів за їх природністю походження або штучністю та за їх значимістю – загальнодержавного значення або місцевого, водні об'єкти розбито на 4 рівні за їх походженням та розмірами. Для оптимального та правильного встановлення

обмежень у використанні земель навколо (вздовж) водних об'єктів потрібно розробити індивідуальні підходи до класифікації [7].

Дослідниками Дорош Й. М. та Дорош О. С. запропоновано класифікувати обмеження у використанні земель за групами по відношенню до зон з обмеженим режимом використання земель та територій режимоутворюючих об'єктів, які формуються навколо них

I група - території режимоутворюючих об'єктів з внутрішніми функціональними зонами та зонами з обмеженим режимом використання земель, що формуються навколо них

- території та об'єкти ПЗФ; території курортів; території об'єктів культурної спадщини; території водних об'єктів; території військових об'єктів; території постаждали внаслідок аварії на ЧАЕС

II група - території з обмеженим режимом використання земель з внутрішніми функціональними зонами, навколо яких не формуються зони з обмеженим режимом використання земель

- території населених пунктів та промислово-виробничі території

III група - території з обмеженим режимом використання земель, навколо яких не формуються зони з обмеженим режимом використання земель

- території особливо цінних груп ґрунтів, території проієрозійного районування (зонування)

IV група - режимоутворюючі об'єкти, навколо яких формуються зони з обмеженим режимом використання земель

- охоронна зона навколо (вздовж) об'єкта транспорту, зв'язку, енергетичної системи; охоронна зона навколо інженерних комунікацій; санітарно-захисні зони

Рис. 1.1.1 Класифікація територіальних обмежень за групами та їх територіальними обмеженнями у використанні земель [7; 8].

Отже, встановлення обмежень навколо (вздовж) наземних водних об'єктів і підземних вод має велике значення для збереження водного потенціалу відповідного регіону.

Організацією Об'єднаних Націй (ООН) у 1992 року у Ріо-де-Жанейро (Бразилія) укладено Декларацію про навколишнє середовище і розвиток, яка доповнює декларацію прийняту в Стокгольмі (Швеція) у 1972 році, у якій йдеться про проблеми охорони навколишнього середовища та закріплюється 27 основних принципів охорони довкілля, серед яких:

- право людини на здорове життя в гармонії з природою;
- розвиток благ нинішнього покоління не повинен завдавати шкоди стану довкілля для майбутніх поколінь;
- кожна держава несе відповідальність за погіршення стану довкілля;
- держави повинні співпрацювати для досягнення покращення стану довкілля та ін. [1].

Дослідники Петраковська О. С. та Михальова М. Ю. у своїй праці зазначають, що обмеження у використанні земель є втручання держави у права власності громадян на землю, але вони є обґрунтованими, адже розвиток суспільства повинен відбуватись за умови збереження довкілля. Обмеження права власності на землю у її використанні зумовлене збереженням природних ресурсів, забезпечення ефективного та екологічно сталого розвитку територій, забезпечення захисту населення від шкідливих чинників [22].

Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини) підписану 04.11.1950 року, яка ратифікована Законом України № 475/97-ВР від 17.07.1997 «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції» зафіксовано, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном та ніхто не може бути позбавлений власності. Однак, ніяким чином не обмежують права

держави приймати відповідні нормативно-правові документи, які обмежують використання власності або користування з обґрунтованих причин [14].

Зважаючи на вищевикладене, обмеження прав у використанні земель є втручання держави у право власності, володіння та користування землею громадян України, але в той же час ці обмеження дозволяють зберегти довкілля, не порушувати прав людей на проживання у чистому природному середовищі, дозволяють зменшити шкідливий вплив підприємств на довкілля та зберегти навколишнє середовище у природному вигляді.

1.2. Законодавча база визначення режимоутворюючих об'єктів у використанні земель.

Законодавча база визначення режимоутворюючих об'єктів у використанні земель є основою для інституційного механізму збереження природних ресурсів та регулювання масштабів їх використання.

Законодавством України введено поняття обмеження у використанні земель й обтяження прав на земельні ділянки (глава 18 ЗКУ). Статтею 110 ЗКУ передбачено, що «на використання власником земельної ділянки або її частини може бути встановлено обмеження. Право власності на земельну ділянку може бути обтяжено правами інших осіб. Перехід права власності на земельну ділянку, зміна її цільового призначення не припиняє встановлених обмежень, обтяжень.

Поділ чи об'єднання земельних ділянок не припиняє дії обмежень, обтяжень, встановлених на земельні ділянки, крім випадків, коли обмеження (обтяження) поширювалося лише на частину земельної ділянки, яка в результаті поділу земельної ділянки не увійшла до сформованої нової земельної ділянки» [11].

«Обтяження прав на земельну ділянку встановлюється законом або актом уповноваженого на це органу державної влади, посадової особи, або договором

шляхом встановлення заборони на користування та/або розпорядження, у тому числі шляхом її відчуження» [11].

«Обмеження у використанні земель встановлюються на підставі закону, прийнятих відповідно до нього нормативно-правових актів, договору, рішення суду, до яких віднесено:

- умова розпочати і завершити забудову чи освоєння земельної ділянки упродовж встановлених строків;

- заборона на провадження окремих видів діяльності;

- заборона на зміну цільового призначення земельної ділянки, ландшафту;

- умова здійснити будівництво, ремонт або утримання дороги, ділянки дороги;

- умова додержання природоохоронних вимог або виконання визначених

робіт;

- умови надавати право полювання, вилову риби, збирання дикорослих рослин на своїй земельній ділянці в установлений час і в установленому порядку»

[11].

Земельним кодексом України визначені види зон і режимоутворюючі об'єкти, навколо (вздовж) яких вони встановлюються.

«Охоронні зони створюються:

а) навколо особливо цінних природних об'єктів, об'єктів культурної спадщини, гідрометеорологічних станцій тощо з метою охорони і захисту їх від несприятливих антропогенних впливів;

б) навколо споруд електронних комунікацій, у тому числі базових станцій мобільного зв'язку, земних станцій супутникового зв'язку, уздовж ліній електронних комунікаційних мереж, електропередачі, земель транспорту,

навколо промислових об'єктів для забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання ушкодження, а також зменшення їх негативного впливу на людей та довкілля, суміжні землі та інші природні об'єкти» [11].

Зони санітарної охорони створюються навколо об'єктів, де є підземні та відкриті джерела водопостачання, водозабірні та водоочисні споруди, водоводи, об'єкти оздоровчого призначення та інші, для їх санітарно-епідеміологічної захищеності.

«У межах зон санітарної охорони забороняється діяльність, яка може призвести до завдання шкоди підземним та відкритим джерелам водопостачання, водозабірним і водоочисним спорудам, водоводам, об'єктам оздоровчого призначення, навколо яких вони створені» [11].

«Санітарно-захисні зони створюються навколо об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, ультразвукових і електромагнітних хвиль, електронних полів, іонізуючих випромінювань тощо, з метою відокремлення таких об'єктів від територій житлової забудови.

У межах санітарно-захисних зон забороняється будівництво житлових об'єктів, об'єктів соціальної інфраструктури та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей» [11].

Зони особливого режиму використання земель створюються навколо військових об'єктів Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законодавства України, для забезпечення функціонування цих об'єктів, збереження озброєння, військової техніки та іншого військового майна, охорони державного кордону України, а також захисту населення, господарських об'єктів і довкілля від впливу аварійних ситуацій, стихійних лих і пожеж, що можуть виникнути на цих об'єктах.

«Уздовж державного кордону України встановлюється прикордонна смуга, у межах якої діє особливий режим використання земель» [11].

Галузеве розділення у сфері охорони земель та земельних ресурсів визначає більш розгорнуті та чіткі засоби та методи збереження цих ресурсів.

Визначення засад Державної політики у сфері використання та охорони земель відноситься до повноважень Верховної Ради України.

Повноваження у забезпеченні реалізації державної політики в галузі використання та охорони земель мають Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні ради, районні ради.

Здійснення державного контролю за використанням та охороною земель у межах та порядку, встановлених законом стосується повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, виконавчих органів Київської та Севастопольської міських рад.

Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів (Міндовкілля).

«До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин належить:

а) участь у розробленні загальнодержавних і регіональних програм використання та охорони земель;

б) участь у формуванні державної політики в галузі охорони та раціонального використання земель;

в) організація моніторингу земель;

г) вирішення інших питань у галузі земельних відносин відповідно до закону» [11].

Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у галузі земельних відносин є Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція).

НУВБІП УКРАЇНИ

«Основними завданнями Держекоінспекції є:

1) реалізація державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів;

НУВБІП УКРАЇНИ

2) здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо: охорони земель, надр;

екологічної та радіаційної безпеки;

НУВБІП УКРАЇНИ

охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду; охорони, захисту, використання і відтворення лісів;

збереження, відтворення і невиснажливого використання біологічного та ландшафтного різноманіття;

НУВБІП УКРАЇНИ

раціонального використання, відтворення і охорони об'єктів тваринного та рослинного світу;

ведення мисливського господарства та здійснення полювання;

охорони, раціонального використання та відтворення вод і відтворення водних ресурсів;

НУВБІП УКРАЇНИ

охорони атмосферного повітря;

формування, збереження і використання екологічної мережі;

стану навколишнього природного середовища;

поводження з відходами, небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами;

НУВБІП УКРАЇНИ

здійснення заходів біологічної і генетичної безпеки стосовно біологічних об'єктів природного середовища під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритій системі;

3) внесення на розгляд Міністра захисту довкілля та природних ресурсів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері охорони

НУВБІП УКРАЇНИ

наколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів;

4) проведення огляду (обстеження) місць заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, подій, збройної агресії російської федерації» [48].

Центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства і який реалізує державну політику у сфері національної інфраструктури геопросторових даних, земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру є Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр).

Основними завданнями Держгеокадастру є, зокрема - реалізація державної політики у сфері державного контролю за використанням та охороною земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів; внесення на розгляд Міністра аграрної політики та продовольства пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері державного контролю за використанням та охороною земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів.

Держгеокадастр відповідно до покладених на нього завдань організовує та здійснює державний контроль за використанням та охороною земель усіх категорій та форм власності; призначає громадських інспекторів у сфері громадського контролю за використанням та охороною земель; подає пропозиції щодо фінансування заходів з охорони земель; забезпечує підготовку та здійснення організаційних, економічних, екологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу, дотримання режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, інших територій; проводить відповідно до законодавства моніторинг земель та охорону земель.

Голова Держгеокадастру є Головним державним інспектором у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель, а його перший заступник та заступники

- відповідно першим заступником та заступниками Головного державного інспектора у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель.

Керівники територіальних органів Держгеокадастру є головними державними інспекторами у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель в

Автономній Республіці Крим, області, м. Києві та Севастополі, районі, а їх перші заступники та заступники - відповідно першими заступниками та заступниками головних державних інспекторів у сфері державного контролю за

використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель в Автономній Республіці Крим, області, м. Києві та Севастополі, районі.

Керівники структурних підрозділів Держгеокадастру та його територіальних органів, на яких покладено повноваження щодо виконання інспекційних функцій, є одночасно старшими державними інспекторами у сфері

державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель.

Інші працівники Держгеокадастру та його територіальних органів, які безпосередньо здійснюють державний контроль, є одночасно державними інспекторами у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і додержанням вимог законодавства про охорону земель [26].

Центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері лісового та

мисливського господарства є Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагентство).

Центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів і який реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів є Державне агентство водних ресурсів України (Держводагентство).

Структурним підрозділом виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), що забезпечує виконання повноважень Київської міської ради та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у сфері земельних відносин і здійснює державний контроль за використанням та охороною земель усіх категорій і форм власності на території міста Києва є Департамент земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

1.3 Нормативно-правове забезпечення встановлення обмежень у використанні земель

«Охорона земель - це система правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського і лісогосподарського призначення, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісогосподарського призначення, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення» [11].

Одним із заходів охорони земель можна вважати встановлення визначених законодавством обмежень прав на землю.

Розгалуження законодавчих документів у системі охорони земель відповідно до сфер землекористування, які безпосередньо потребують охорони, захисту, обмежень у використанні, санітарної охорони, суттєво збільшує розуміння механізму захисту та вказує, які заходи необхідно здійснювати для встановлення цих обмежень відповідно до законодавства.

Йдеться про те, що Земельний кодекс, як один з головних законодавчих актів у сфері землеустрою, сам по собі тільки узагальнює поняття обмежень прав на землю, обмежень у використанні земель та земельних ділянок, їх обтяжень, охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон, зон особливого режиму використання земель.

Слід зауважити, що відповідно до статті 3 ЗКУ «земельні відносини, що виникають при використанні надр, лісів, вод, а також рослинного і тваринного світу, атмосферного повітря, регулюються цим Кодексом, нормативно-правовими актами про надра, ліси, води, рослинний і тваринний світ, атмосферне повітря, якщо вони не суперечать цьому Кодексу» [11].

Тобто, законотворчістю передбачено створення галузевих норм регулювання використання та охорони природних ресурсів іншими нормативно-правовими актами, за умови, що вони не перекреслюють основні норми земельного законодавства.

У статтях 112, 113, 114, 115 ЗКУ чітко зазначено, що правовий режим земель охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон, зон особливого режиму використання земель визначається законодавством України [11].

Перелік обмежень щодо використання земель та земельних ділянок регламентований додатком 6 до Порядку ведення Державного земельного

кадастру затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051.

Обмеження у використанні земель водного фонду регулює Водний кодекс України (ВКУ). Разом з тим, норми використання земель водного фонду відображені і у ЗКУ. Регулювання земельних відносин на землях водного фонду регламентовані главою 12 ЗКУ та главою 18 ВКУ.

Так, статтею 88 ВКУ та статтею 61 ЗКУ визначено, що «прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у межений період) шириною:

а) для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менш як 3 гектари - 25 метрів;

б) для середніх річок, водосховищ на них, водойм, а також ставків площею понад 3 гектари - 50 метрів;

в) для великих річок, водосховищ на них та озер - 100 метрів.

При крутизні схилів більше трьох градусів мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється.

Якщо крутизна схилів перевищує три градуси, мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється.

Землі прибережних захисних смуг перебувають у державній та комунальній власності та можуть надаватися в користування лише для цілей, визначених ВКУ.

У межах існуючих населених пунктів прибережна захисна смуга встановлюється з урахуванням містобудівної документації» [5].

У вищезгаданих кодексах існує не відповідність стосовно користування землями водного фонду.

Так, статтею 85 ВКУ визначено, що «у постійне користування землі водного фонду надаються, зокрема, водогосподарським спеціалізованим організаціям, іншим підприємствам, установам і організаціям, в яких створено

спеціалізовані служби по догляду за водними об'єктами, прибережними захисними смугами, смугами відведення, береговими смугами водних шляхів, гідротехнічними спорудами та підтриманню їх у належному стані» [5].

Разом з тим, стаття 59 ЗКУ передбачає, що «землі водного фонду за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування надаються у постійне користування, зокрема, державним водогосподарським організаціям для догляду за водними об'єктами, прибережними захисними смугами, смугами відведення, береговими смугами водних шляхів, гідротехнічними спорудами, а також ведення аквакультури тощо» [11].

Постає питання, стосовно права постійного користування землями водного фонду для комунальних водогосподарських підприємств. У ВКУ не вказана форма власності водогосподарських спеціалізованих організацій, які мають можливість оформити землі водного фонду на праві постійного користування. В той же час, ЗКУ чітко дає визначення форми власності водогосподарським спеціалізованим підприємствам, що мають право отримати землі водного фонду на праві постійного користування – виключно державної форми власності.

Беручи до уваги статтю 3 ЗКУ, згадану вище, остаточним законодавчим актом, що може врегулювати це питання є все ж таки Земельний кодекс України. Тому, комунальні водогосподарські спеціалізовані організації не можуть отримати право постійного користування на землі водного фонду.

ЗУ «Про природно-заповідний фонд України» визначає основоположні норми організації, охорони, ефективного використання об'єктів природно-заповідного фонду України.

Щодо об'єктів природно-заповідного фонду, як національного надбання, встановлюється особливий режим використання, відтворення та охорони.

Завданням законодавства України про природно-заповідний фонд України є регулювання суспільних відносин щодо організації, охорони і використання

територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення їх природних комплексів, управління у цій галузі [50].

До природно-заповідного фонду включаються як природні території та об'єкти (заповідники, національні парки, регіональні ландшафтні парки, заповідні урочища), так і штучно створенні (ботанічні сади, зоологічні парки, пам'ятки природи, пам'ятки садово-паркового мистецтва).

Об'єкти природно-заповідного фонду залежно від їх екологічної або наукової цінності, можуть бути загальнодержавного або місцевого значення.

«Території природних заповідників, заповідні зони біосферних заповідників, землі та інші природні ресурси, надані національним природним паркам, є власністю Українського народу» [50].

У своїй праці Бойченко Р. В. зазначає, що «через різке скорочення чисельності різних видів рослин та зниження популяції деяких видів тварин, створення об'єктів природно-заповідного фонду є одним із механізмів збереження біорізноманіття нашої країни» [2].

З метою забезпечення режиму охорони та збереження територій об'єктів природно-заповідного фонду землекористувачами або уповноваженими органами оформлюються охоронні зобов'язання [33].

Відносини у галузі охорони навколишнього середовища регулюються ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища».

Основними принципами охорони навколишнього природного середовища є, зокрема, пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності; запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів, науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище; вирішення питань

охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку; поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища [44].

ЗУ «Про охорону культурної спадщини» регулює правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь.

ЗУ «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» регулює суспільні відносини, які виникають у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, визначає відповідні права і обов'язки державних органів, підприємств, установ, організацій та громадян, встановлює порядок організації державної санітарно-епідеміологічної служби і здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду в Україні.

Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» зареєстрований в Міністерстві юстиції від 24.07.1996 за № 379/1404 включають основні гігієнічні вимоги до планування і забудови як нових, так і існуючих міських та сільських поселень України, їх санітарного упорядкування та оздоровлення. Дотримання цих Правил забезпечує сталі та безпечні в гігієнічному сенсі умови проживання людей.

Вищезгаданий наказ містить санітарну класифікацію підприємств, виробництв та споруд і розміри санітарно-захисних зон для них.

До прикладу, в залежності до якої галузі промисловості відноситься те чи інше підприємство та потужностей цього виробництва встановлюються санітарно-захисні зони різних розмірів.

«Санітарно-захисна зона 1000 м встановлюється, зокрема, навколо підприємств з виробництва концентрованих мінеральних добрив; підприємства по переробці нафти (при переробці нафти з вмістом сірки менше 0,5% (вагових)

санітарно-захисну зону належить приймати розміром 500 м); підприємства по переробці кам'яного вугілля; підприємства з виробництва синтетичного етилового спирту сірчанокислим методом або методом прямої гідратації при наявності упарювання сірчаної кислоти або очистки від сірки; підприємств з

виробництва хімічних синтетичних лікарських препаратів; підприємств по вторинній переробці кольорових металів (міді, свинцю, цинку та ін.) в кількості

більше 3000 т/рік; виробництва по виплавці кольорових металів безпосередньо із руд і концентратів (в тому числі свинцю, олова, міді, нікелю); навколо лісопромислових господарств (виробництва по хімічній переробці дерева та одержанню деревного вугілля) та інше.

Санітарно-захисна зона 300 м встановлюється, зокрема, навколо підприємств з виробництва кальцинованої соди аміачним способом у кількості менше 400000 т/рік; виробництва пластичних мас; виробництва штучних

мінеральних фарб; навколо газорозподільних станцій магістральних газопроводів з одоризаційними установками меркаптанами; навколо підприємств

з виробництва кормових дріжджів із відходів деревини та сільського господарства (соняшникової лузги, кукурудзяних качанів, соломи та ін.) методом

гідролізу; підприємств з виробництва антибіотиків біологічним шляхом; виробництва машин та приладів електротехнічної промисловості

(динамомашин, конденсаторів, трансформаторів, прожекторів та ін.) при наявності невеликих ливарних та гарячих цехів та інше.

Санітарно-захисна зона 100 м встановлюється, зокрема, навколо підприємств з виробництва паперу із готової целюлози та ганчір'я; виробництва

галакту та інших білкових пластиків (амінопласти та ін.); виробництво гліцерину; виробництва емалей на конденсаційних смолах; виробництва ваніліну

та сахарину; виробництва парфюмерії; виробництва синтетичних порошкоподібних миючих засобів; виробництва мила, хімчисток; підприємства по видобуванню кам'яної кухонної солі та інше.

Санітарно-захисна зона 50 м встановлюється, зокрема, навколо підприємств з виробництва неорганічних реактивів при відсутності хлорних печів; виробництва по вулканізації гуми без застосування сірковуглецю; виробництва вуглекислоти та "сухого льоду"; виробництва штучних перлів; виробництва виробів із пластичних мас та синтетичних смол тільки механічна обробка); виробництва фотохімічне (фотопластинок, кіноплівки та фотопаперу); виробництво різних видів паперу і картону із привізних напівфабрикатів; виробництво деревної маси та напівцелюлози із застосуванням соди або моносульфіту при одержанні готового моносульфіту і без спалювання відпрацьованих лугів, що містять сірку, та інших матеріалів без застосування рідкого сірчистого газу; виробництва приладів для електричної промисловості (електроламп, ліхтарів та ін.) при відсутності диварень та без застосування ртуті; підприємств столярно-теслярних, меблевих, паркетних та по виготовленню ящиків та інше.

Для санітарно-технічних споруд та установок, які можуть бути в загальному користуванні людей або працювати для забезпечення їх життєдіяльності, теж визначенні свої розміри санітарно-захисних зон.

Наприклад, санітарно-захисні зони 500 м встановлюються навколо скотомогильників із захороненням в ямах; сміттєспалювальних та сміттєпереробних заводів; полігонів твердих побутових відходів; ділянок компостування твердих покидьків та нечистот населеного пункту.

Санітарно-захисні зони 300 м встановлюються навколо, зокрема, кладовищ, компостування сміття та інше.

Санітарно-захисні зони 100 м встановлюються навколо, зокрема, баз районного призначення для збирання утильсировини; підприємства по

НУБІП УКРАЇНИ

обслуговуванню автомобілів (вантажні автомобілі, а також автобуси міського транспорту) та інше.

Санітарно-захисні зони 50 м встановлюються навколо підприємств по обслуговуванню автомобілів (легкові автомобілі, крім тих, що належать громадянам, і автобуси, крім автобусів міського транспорту) [70].

НУБІП УКРАЇНИ

Вищезгаданий наказ також визначає розміри санітарно-захисних зон від сільськогосподарських підприємств до житлової забудови та прирівняних до неї об'єктів.

НУБІП УКРАЇНИ

Розміри санітарно-захисних зон на сільськогосподарських підприємства рослинницького виробництва залежать від типу підприємств – культивацийні, рілнничі, садівничі та виноградничі; тваринницького виробництва залежать від типу худоби та кількості голів. Окремо визначаються розміри санітарно-захисних зон для підприємств по переробці та зберіганню сільськогосподарської продукції; для складів та овочесховищ.

НУБІП УКРАЇНИ

Мінімальні розміри санітарно-захисних зон для споруд зовнішнього транспорту встановлюються для залізниці (100 м), морських та річкових портів (100 м), від границь районів перевантаження та зберігання вантажів, що пилять (300 м), автовокзалів (100 м).

НУБІП УКРАЇНИ

Для споруд очищення господарсько-либутової каналізації розміри санітарно-захисних зон розраховуються з врахуванням розрахункової продуктивності споруд тис.м³/добу, напрямку розвіювання газів, що мають неприємний запах, місце розташування об'єктів, рози вітрів та інших факторів» [32].

НУБІП УКРАЇНИ

1.4 Особливості встановлення обмежень у використанні земель і земельних ділянок, на яких знаходяться об'єкти природно-заповідного фонду

НУБІП УКРАЇНИ

Для інформування землекористувачів, землевласників, розробників земельпорядної документації, кадастрових реєстраторів, потенційних

користувачів земельних ділянок, громадян та інших зацікавлених осіб про встановленні обмеження у використанні земель на Публічній кадастровій карті України існують шари, де відображаються відомості про обмеження у використанні земель.

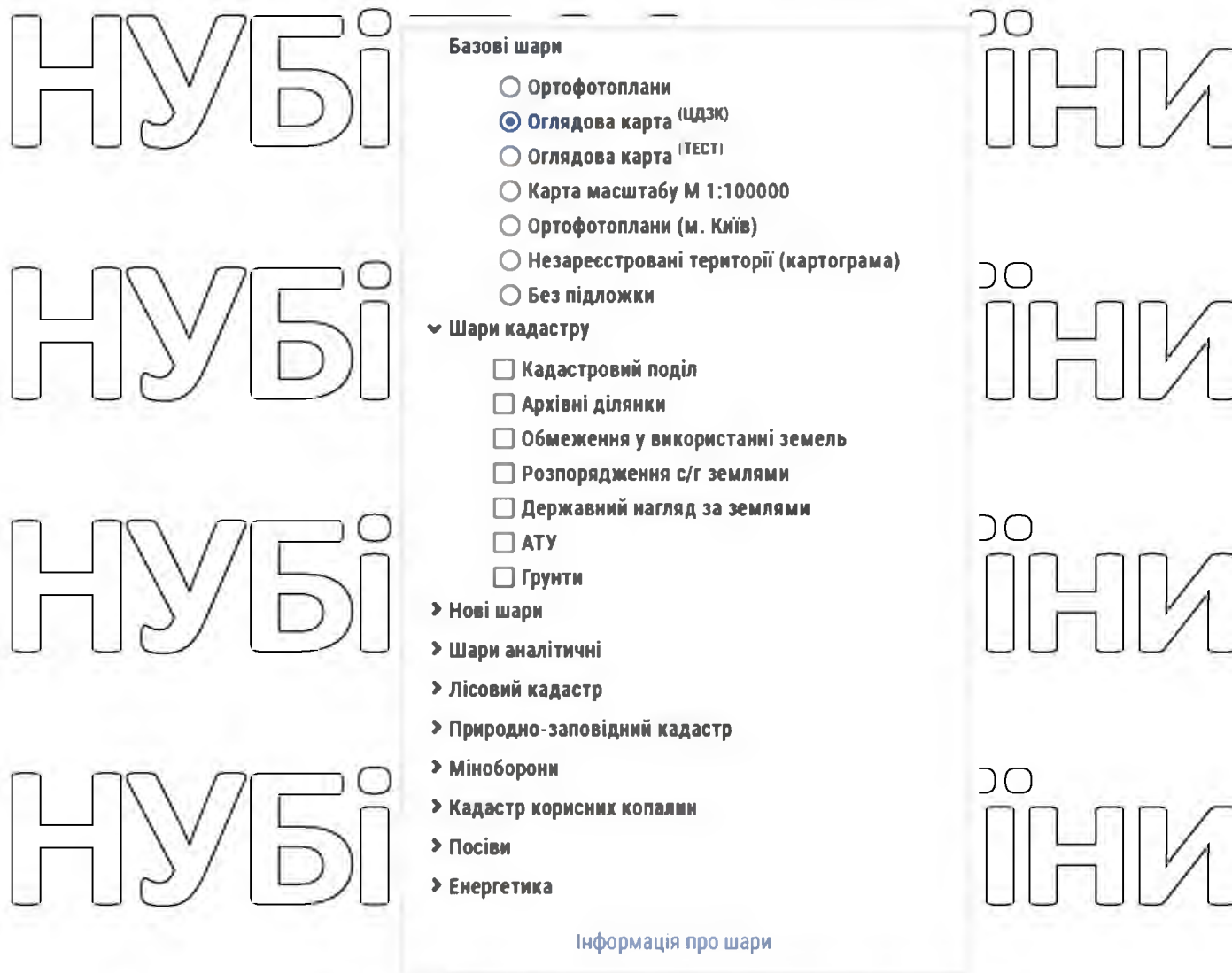

Рис. 1.4.2 Шари Публічної кадастрової карти України

Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 в Україні введено воєнний стан. Зважаючи на це, з метою захисту публічних даних про землі, захисту їх від несанкціонованого використання, захисту прав держави, користування відомостями Публічної кадастрової карти, яка є складовою

НУВБІП УКРАЇНИ

системи Державного земельного кадастру, обмежено на весь період дії воєнного стану.

Обмеження у використанні земель можна побачити на ПКК (у мирний час), а також у містобудівній документації.

НУВБІП УКРАЇНИ

Внесення даних про обмеження у використанні земель до ДЗК відбувається на підставі проектів землеустрою.

Відповідно до статті 47 ЗУ «Про Землеустрій» проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів розробляються з метою, зокрема збереження природного різноманіття ландшафтів, охорони довкілля, підтримання екологічного балансу;

НУВБІП УКРАЇНИ

«Відомості про межі територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, межі обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів вносяться до Державного земельного кадастру»

[37].

НУВБІП УКРАЇНИ

Окрім єдиної державної системи відомостей про землі якою являється Державний земельний кадастр, існує також містобудівний кадастр.

Містобудівний кадастр ведеться уповноваженими органами містобудування та архітектури. У місті Києві це Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

НУВБІП УКРАЇНИ

Дані містобудівного кадастру необхідні для розроблення проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх

НУВБІП УКРАЇНИ

режимом утворюючих об'єктів, адже окрім функціональних зон територій, містобудівних регламентів та умов провадження містобудівної діяльності, вони

містять інформацію про встановлені обмеження у використанні земель (межі прибережних захисних смуг, санітарно-захисні зони, охоронні зони, зони охоронюваного ландшафту, зони особливого використання земель та інші).

Інформація з містобудівного кадастру надається у формі довідки (витягу) з містобудівного кадастру, де зображується фрагмент функціональних зон територій, визначених містобудівною документацією, а також додається фрагмент планувальних обмежень.

Деяку інформацію з містобудівного кадастру можна було переглянути на web-сайті містобудівного кадастру. Однак, через напад російської федерації на Україну доступ до ресурсу обмежено.

Містобудівна документація, яка містить інформацію про обмеження у використанні земель – це комплексні плани просторового розвитку територій територіальних громад, генеральні плани населених пунктів, детальні плани територій.

Обмеження у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території щодо:

території в червоних лініях;

території в зелених лініях;

території в блакитних лініях;

території в жовтих лініях;

території в лініях регулювання забудови.

Обмеження у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території відповідно

НУБІП УКРАЇНИ

до нормативних розмірів, визначених законами, підзаконними актами, державними будівельними нормами та санітарними правилами щодо:

охоронної зони навколо (уздовж) об'єкта транспорту;

охоронної зони навколо (уздовж) об'єкта зв'язку;

НУБІП УКРАЇНИ

охоронної зони навколо (уздовж) об'єкта енергетичної системи;

санітарно-захисної зони навколо об'єкта;

санітарної відстані (розриву) від об'єкта;

санітарно-захисної смуги об'єкта водопостачання;

НУБІП УКРАЇНИ

першого поясу зони санітарної охорони джерел та об'єктів централізованого питного водопостачання (суворого режиму);

водоохоронної зони;

прибережної захисної смуги вздовж річок, навколо водойм та на островах;

прибережної захисної смуги вздовж морів, морських заток і лиманів та на

НУБІП УКРАЇНИ

островах у внутрішніх морських водах;

берегової смуги водних шляхів;

пляжної зони;

території, до складу якої входять земельні ділянки, необхідні для

НУБІП УКРАЇНИ

розміщення об'єктів, щодо яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності.

Відповідно до статті 10 ЗУ «Про Державний земельний кадастр» об'єктом

Державного земельного кадастру є, зокрема, обмеження у використанні земель.

НУБІП УКРАЇНИ

Відповідно до статті 14 того ж Закону «до Державного земельного кадастру включаються такі відомості про обмеження у використанні земель:

вид;

опис меж;

площа;

НУБІП УКРАЇНИ

зміст обмеження;

опис режиму утворюючого об'єкта - контури, назви та характеристики, що обумовлюють встановлення обмежень (за наявності такого об'єкта),

інформація про документи, на підставі яких встановлено обмеження у використанні земель» [24].

При реєстрації земельної ділянки обов'язковим є внесення відомостей про обмеження у використанні земельної ділянки.

Існують особливості при внесенні даних до Державного земельного кадастру про об'єкти природно-заповідного фонду, історико-культурних заповідників та ін.

Якщо територія, наприклад, ботанічного саду оголошується з вилученням земельних ділянок у землевласників та землекористувачів, то формуючи земельні ділянки варто вносити обмеження у використанні земель та земельних ділянок щодо ботанічних садів.

Якщо оголошення території об'єктом природно-заповідного фонду проводиться без вилучення земельних ділянок у землевласників та землекористувачів, то доцільно на земельні ділянки накладати обмеження у використанні земель і вносити його у Державний земельний кадастр, як окремий

об'єкт. Інформація про обмеження у земельних ділянках може вноситись будь-якою землепорядною документацією, при якій формуються земельні ділянки.

Якщо ж потрібно внести тільки обмеження, як об'єкт, то необхідно розробляти землепорядну документацію, яка формує обмеження у використанні земель та земельних ділянок.

До внесення до Державного земельного кадастру відомостей про опис меж та обмеження у використанні земель з координатами поворотних точок таких меж щодо території пам'яток культурної спадщини, зон охорони, об'єктів культурної всесвітньої спадщини, буферних зон, історичних ареалів населених місць, охоронюваних археологічних територій, історико-культурних

заповідників та історико-культурних заповідних територій, до Державного земельного кадастру включається такі відомості про зазначені обмеження у використанні земель:

вид;

зміст обмеження;

опис режимоутворюючого об'єкта - контури, назви та характеристики, що обумовлюють встановлення обмежень;

відстань від контуру режимоутворюючого об'єкта, на яку поширюється

обмеження у використанні земель;

інформація про документи, на підставі яких встановлено обмеження у використанні земель [24].

- ▣ Службова частина
 - ▣ Інформаційна частина
 - ▣ Метрична інформація
 - ▣ Територіальна зона
 - ▣ Номер територіальної зони
 - ▣ Назва об'єкта Державного земельного кадастру (Водоохоронна зона озера)
 - ▣ Місце розташування обмеження
 - ▣ Заборони/види діяльності (Відомо до статті 87 Водного Кодексу України)
 - ▣ Обов'язки щодо винищення певних дій (Відповідно до статті 87 Водного Кодексу України)
 - ▣ Строк дії обмеження у використанні земель
 - ▣ Постійний ()
 - ▣ Площа обмеження у використанні земель
 - ▣ Одиничний вимір
 - ▣ Площа (18,2348)
 - ▣ Виконавець
 - ▣ ІПБ
 - ▣ Посада (номер-землепорядник)
 - ▣ Кваліфікаційний сертифікат
 - ▣ Контактна інформація
 - ▣ Відповідальна особа
 - ▣ ІПБ
 - ▣ Посада (номер-землепорядник)
 - ▣ Кваліфікаційний сертифікат
- ▣ Документація
 - ▣ Тип (002)
 - ▣ Перелік документів (001)
 - ▣ Перелік документів (002)
 - ▣ Перелік документів (008)
 - ▣ Перелік документів (012)
 - ▣ Перелік документів (018)
 - ▣ Перелік документів (019)
 - ▣ Перелік документів (039)
 - ▣ Перелік документів (Характеристика території)
 - ▣ Перелік документів (Інформація про наявність відповідних міжоб'єднаних документів)
 - ▣ Перелік документів (Інформація про перспективний стан використання та охорони земель)
 - ▣ Перелік документів (План органів на території)
 - ▣ Перелік документів (План меж земельних ділянок)
 - ▣ Перелік документів (Акт перебігу в натуру (на місцевості) меж)
 - ▣ Перелік документів (Матеріали погодження проекту землеустрою)
 - ▣ Перелік документів (Додатки)
 - ▣ Дата оновлення (2025-12-02)
- ▣ Державна експертиза
- ▣ Інформаційна документація
- ▣ Метри
- ▣ Режимоутворюючі об'єкти

Рис. 1.43 Структура обмінного файлу XML при реєстрації обмежень у використанні земель (водоохоронної зони) у ДЗК

Згідно зі статтею 28 вищезгаданого Закону «внесення до Державного земельного кадастру відомостей про обмеження у використанні земель»

здійснюється у формі: державної реєстрації обмежень у використанні земель; внесення до Державного земельного кадастру відомостей про межі обмежень у використанні земель, безпосередньо встановлених законами та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами, містобудівною документацією» [24].

Для внесення даних до Державного земельного кадастру створюють обмінний файл, який прикладають до землепорядної документації.

Обмінний файл по структурі розробляється з елементом «Територіальна зона» (рис. 1.4.3).

«При реєстрації обмеження у Державному земельному кадастрі присвоюється обліковий номер об'єкта Державного земельного кадастру, який має структуру:

КГО : ВОК : ПНО,

де КГО - тризначне число, яке є кодом групи об'єктів Державного земельного кадастру (крім земельних ділянок) згідно з додатком 2;

ВОК - шестизначне число, яке є позначенням виду об'єкта Державного земельного кадастру (крім земельної ділянки) певної групи згідно з додатками 1, 3-6, 62, 64.

ПНО - десятизначне число, яке є порядковим номером об'єкта Державного земельного кадастру (крім земельних ділянок) (максимальна кількість об'єктів Державного земельного кадастру (крім земельної ділянки) з однаковим кодом та позначенням виду становить 999999999), а для відомостей про межі адміністративно-територіальних одиниць порядковий номер об'єкта Державного земельного кадастру відповідає першим десяти цифрам номера кадастрової зони, визначеним згідно з індексними кадастровими картами (планами) та з урахуванням кодів Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад після впровадження відповідних

функціональних можливостей в програмному забезпеченні Державного земельного кадастру» [36].

Важливо зазначити, що реєстрація обмежень у використанні земель, як об'єкта ДЗК, передбачає виключно реєстрацію обмеження, а не реєстрацію земельної ділянки.

Заявнику реєстрації обмеження безоплатно надається витяг з Державного земельного кадастру про обмеження у використанні земель.

Зареєстровані у Державному земельному кадастрі обмеження у використанні земель на Публічній кадастровій карті відображаються окремим шаром обмежень. Через напад на Україну російської федерації доступ до ПЗК обмежено.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВІСНИК НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НАУКОВОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ

ВІСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 1

У розділі досліджено базу формування та визначення режимоутворюючих об'єктів та встановлення обмежень у використанні земель. Проаналізовано основні нормативно-правові акти, такі як Конституцію України та Земельний кодекс України. Розібрано структуру органів влади у сфері охорони земель, їх повноваження та завдання.

Вивчено нормативно-правове забезпечення безпосередньо у встановленні обмежень у використанні земель. Наведено приклади встановлення розмірів обмежень у використанні земель – охоронних зон, прибережних захисних смуг, санітарних зон, захисних смуг. Досліджено розміри санітарно-захисних зон для різних видів підприємств, установ, інших видів господарських підприємств та приміщень, кладовищ.

Проаналізовано наукову базу встановлення обмежень у використанні земель. Виокремлено типи обмежень: ті, що встановлюються з метою збереження та захисту природних ресурсів від антропогенного впливу; ті, що забороняють способи використання земельної ділянки; ті, що забороняють будівництво споруд та будівель на земельній ділянці; ті, що забороняють деяких суб'єктам перебування в зоні дії обмежень.

Досліджено, що обмеження у використанні земельних ділянок це є не що інше, як втручання держави у право володіння, користування та розпорядження земельними ділянками її власниками або користувачами. І разом з тим, всі обмеження у використанні земель що існують на сьогодні у законодавстві є обґрунтованими та потрібними.

Ціль сучасного землеустрою у сфері охорони земель – зберегти навколишнє середовище, щоб теперішні та майбутні покоління людей задовольняли своє право на комфортне проживання у чистому довкіллі.

Визначено вид землепорядної документації, яким вносять дані до ДЗК щодо обмежень у використанні земель. Якщо формуються земельні ділянки, то інформація про обмеження у використанні земельної ділянки вноситься при розробленні абсолютно всіх видів землепорядної документації. Якщо необхідно сформувати обмеження, як об'єкт Державного земельного кадастру, то необхідно розробляти проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів. Досліджено роботу містобудівного кадастру та його даних.

Описано порядок внесення даних про обмеження у використанні земель до Державного земельного кадастру, порядок створення обмінного файлу.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ГОЛОСІВСЬКИЙ»

НУБІП України

2.1. Просторова характеристика території

Национальний природний парк, як об'єкт природно-заповідного фонду України, поєднує в собі територію як і природоохоронного значення, так і рекреаційного.

Национальні природні парки є природоохоронними, рекреаційними, культурно-освітніми, науково-дослідними установами загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження, відтворення і ефективного використання природних комплексів та об'єктів, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність.

Ділянки землі та водного простору з усіма природними ресурсами та об'єктами вилучаються з господарського використання і надаються національним природним паркам у порядку, встановленому законом та іншими актами законодавства України.

До складу територій національних природних парків можуть включатися ділянки землі та водного простору інших землевласників та землекористувачів.

На національні природні парки покладається виконання таких основних завдань:

збереження цінних природних та історико-культурних комплексів і об'єктів;

створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з дотриманням режиму охорони заповідних природних комплексів та об'єктів;

проведення наукових досліджень природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розробка наукових рекомендацій з питань охорони

НУБІП України

навколишнього природного середовища та ефективного використання природних ресурсів: проведення екологічної освітньо-виховної роботи [50].

На території України створено велику кількість національних природних парків, кожен з яких має на меті зберегти нашу природу та довкілля.

Дослідити організацію та використання територій національних природних парків можливо зробити за допомогою наукових, літературних, картографічних джерел, а також офіційних web-сайтів національних природних парків України.

Станом на 2023 рік на території України створено 55 національних природних парків. Перелік об'єктів природно-заповідного фонду національний природних парків наведено в таблиці 2.1.1.

Таблиця 2.1.1

Перелік національних природних парків України

№ з/п	Назва	Площа (га)	Дата створення	Підстава	Область
1	Азово-Сиваський	52582,70	25.02.1993	Указ Президента України № 62/93	Херсонська
2	Білобережжя Святослава	35223,14	16.12.2009	Указ Президента України № 1056	Миколаївська
3	Білоозерський	7014,44	11.12.2009	Указ Президента України № 1048	Київська, Черкаська
4	Бойківщина	12240,00	11.04.2019	Указ Президента України № 130	Львівська
5	Бузький Гард	6138,13	30.04.2009	Указ Президента України № 279	Миколаївська
6	Великий Луг	16756,00	10.02.2006	Указ Президента України № 121/2006	Запорізька
7	Верховинський	12022,90	22.01.2010	Указ Президента України № 58/2010	Івано-Франківська

Продовження таблиці 2.11

8	Вишньківський	11238,00	30.08.1995	Указ Президента України № 810/95	Чернівецька
9	Галицький	14684,80	09.08.2004	Указ Президента України № 877/2004	Івано-Франківська
10	Гетьманський	23360,10	27.04.2009	Указ Президента України № 273	Сумська
11	Голосіївський	4525,52	30.10.2008	Указ Президента України № 976/2008	м. Київ
12	Гомільшанські діни	14314,80	06.09.2004	Указ Президента України № 1047	Харківська
13	Гуцульщина	32271,00	14.05.2002	Указ Президента України № 456/2002	Івано-Франківська
14	Дворічанський	3131,20	11.12.2009	Указ Президента України № 1044	Харківська
15	Дермансько-Острозький	5448,30	11.12.2009	Указ Президента України № 1039	Рівненська
16	Деснянсько-Старогутський	16214,36	23.02.1999	Указ Президента України № 196	Сумська
17	Джарилгацький	10000,00	11.12.1993	Указ Президента України № 1045/2009	Херсонська
18	Дністровський каньйон	11730,28	03.02.2010	Указ Президента України № 96	Сернопільська
19	Залісся	14835,00	11.12.2009	Указ Президента України № 1039	Київська Чернігівська
20	Зачарований Край	6101,00	21.05.2009	Указ Президента України № 343	Закарпатська
21	Ічнянський	9665,80	21.04.1993	Указ Президента України № 464	Чернігівська
22	Кам'янська Січ	12261,14	11.04.2019	Указ Президента України № 140/2019	Херсонська
23	Кармелюкове поділля	20203,40	16.12.2009	Указ Президента України № 1057/2009	Вінницька
24	Карпатський	50495,00	03.06.1980	Постанова Ради Міністрів УРСР № 376	Івано-Франківська

Продовження таблиці 2.1.1

25	Цуманська пуща	33475,34	22.02.2010	Указ Президента України № 203	Волинська
26	Королівські Бескиди	8997,00	30.11.2020	Указ Президента України № 526/2020	Львівська
27	Кременецькі скори	6951,20	12.12.2009	Указ Президента України № 1036	Тернопільська
28	Кремінські ліси	7269,00	10.09.2019	Указ Президента України № 678/2019	Луганська
29	Кукільницький	10800,89	01.01.2022	Указ Президента України № 3/2022	Одеська
30	Мале Поділля	8762,70	02.08.2013	Указ Президента України № 420	Хмельницька
31	Мезинський	31035,20	10.02.2006	Указ Президента України № 122	Чернігівська
32	Меотида	20720,95	25.12.2009	Указ Президента України № 1099	Донецька
33	Нижньодніпровський	80177,80	24.11.2015	Указ Президента України № 657	Херсонська
34	Нижньодністровський	21311,10	13.11.2008	Указ Президента України № 1033	Одеська
35	Нижньосульський	18635,11	10.02.2010	Указ Президента України № 155	Полтавська. Черкаська
36	Нобельський	25318,81	11.04.2019	Указ Президента України № 131	Рівненська
37	Олешківські піски	11571,06	23.02.2010	Указ Президента України № 221	Херсонська
38	Пирятинський	12028,42	11.12.2009	Указ Президента України № 1046/2009	Полтавська
39	Північне Поділля	15587,92	10.02.2010	Указ Президента України № 156	Львівська
40	Подільські Товтри	261316,00	27.06.1996	Указ Президента України № 474/96	Хмельницька
41	Приазовський	78126,92	10.02.2010	Указ Президента України № 154/2010	Запорізька
42	Припять-Стохід	39315,50	13.08.2007	Указ Президента України № 699	Волинська

Завершення таблиці 2.11

43	Святі Гори	40589,00	13.02.1997	Указ Президента України № 135/97	Донецька
44	Синевир	43081,80	05.01.1989	Постанова Ради Міністрів УРСР № 7	Закарпатська
45	Синьогора	10866,00	21.12.2009	Указ Президента України № 1083/2009	Івано-Франківська
46	Сколівські бескиди	35684,00	11.02.1999	Указ Президента України № 157/99	Львівська
47	Слобожанський	5244,00	11.12.2009	Указ Президента України № 1047	Харківська
48	Тузловські лимани	27865,00	01.01.2010	Указ Президента України № 1083/2009	Одеська
49	Ужанський	46147,30	27.09.1999	Указ Президента України № 1230	Закарпатська
50	Холодний Яр	6833,51	01.01.2022	Указ Президента України № 2/2022	Черкаська
51	Хотинський	9446,10	22.01.2010	Указ Президента України № 56	Чернівецька
52	Чарівна гавань	10900,00	11.12.2009	Указ Президента України № 1037/2009	АР Крим
53	Черемоський	7117,50	11.12.2009	Указ Президента України № 1043	Чернівецька
54	Шацький	48977,00	28.01.1983	Постанова Ради Міністрів УРСР № 533	Волинська
55	Яворівський	7108,00	04.07.1998	Указ Президента України № 744	Львівська
	Всього	1393818,13			

Проаналізувавши дати оголошення територій національними природними парками, можна сказати, що за 43 роки від першого оголошеного Національного природного парку «Карпатський» динаміка створення парків була різною. Лише за 2009 рік оголошених національними природними парками було шістнадцять територій в різних областях України.

Трійка найбільших за площею парків є Національний природний парк «Подільські Товтри» у Хмельницькій області (261 316,00 га), Національний природний парк «Нижньодніпровський» у Херсонській області (80 177,80 га), Національний природний парк «Приазовський» у Запорізькій області (78 126,92 га).

Найменшим за площею є Національний природний парк «Дворічанський» у Харківській області (3 131,20 га).

Національний природний парк «Голосіївський» розташовується в межах міста Києва у частинах Голосіївського та Святошинського районів.

Територія парку розташована в помірно-континентальному кліматі. Основну площу парку займають ліси. На території парку наявні водні об'єкти.

У відношенні територіальної конфігурації парк складається з кількох відокремлених масивів:

1) Голосіївський ліс (разом із Голосіївським парком ім. М.Т. Рильського), що знаходиться в центральній частині Парку. На заході межує з житловими масивами (Мишоловка, Китаїв, Корчувате), на північному заході – з Голосіївським проспектом, на сході – із Національним Експоцентром України, на півдні – з Музеєм народної архітектури і побуту України.

2) Урочище «Теремки». Знаходиться між проспектом Глушкова, вул. Заболотного, с. Гатне і с. Новосілки. З південного заходу урочище межує з сільськогосподарськими угіддями.

3) Урочище «Бичок». Розташоване з обох боків від Столичного шосе південніше мікрорайону Корчувате.

4) Південна частина Парку (урочище «Лісники» та землі на південь від мікрорайону Конча-Заспа). Зі сходу ділянка обмежується Столичним шосе, автотрасою Київ-Українка-Обухів. На півдні та в західній частині межа ділянки проходить по межі м. Київ через хутір Мриги (не включаючи), на півночі межує із землями колишнього с. Чапаєвка.

5) Святошинсько-Біличанський масив – північна частина Парку. Зі сходу межує із мікрорайонами міста Києва (Біличі, Новобіличі, Берковець); в центральній частині знаходиться селище Коцюбинське; на заході межа лісів проходить по заплаві річки Ірпінь, в межах якої розташовані місто Ірпінь та село Романівка [21].

2.2. Характеристика існуючого стану використання земель Національного природного парку "Голосіївський"

Національний природний парк «Голосіївський» повністю розташований в межах міста Києва, що робить його унікальним національним природним парком серед інших в Україні.

Відповідно до Указу Президента України від 27 серпня 2007 року № 794/2007 створено Національний природний парк «Голосіївський» на площі 4525,52 га в межах Голосіївського району м. Києва з метою збереження, відтворення та раціонального використання особливо цінних природних комплексів та об'єктів Київського Полісся, а також для поліпшення екологічного стану міста Києва (Додаток 3).

Національний природний парк підпорядковується Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України (колишня назва – Міністерство охорони навколишнього природного середовища України).

Указом Президента України від 01 травня 2014 року № 446/2014 територію Парку було розширено на 6462,62 га за рахунок земель Державного підприємства «Святошинське лісопаркове господарство» без виділення у землекористувача (Додаток Ж).

Таким чином, загальна площа парку становить 10988,14 га, в тому числі 1888,18 га земель, що надаються адміністрації Парку в постійне користування

(рішення Київради від 26.01.2012 № 69/7406) (Додаток Е), га 9099,96 га земельні ділянки, що входять до складу парку без видлучення, з яких:

134,74 га – комунальне підприємство по утриманню зелених насаджень

Голосіївського району міста Києва;

90,28 га – Інститут зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України;

15,00 га – Національний університет біоресурсів і природокористування України;

2397,32 га – комунальне підприємство «Лісопаркове господарство «Конча-

Заспа» Київського комунального об'єднання зеленого будівництва експлуатації зелених насаджень міста «Київзеленбуд»;

6462,62 га – комунальне підприємство «Святошинське лісопаркове господарство» Київського комунального об'єднання зеленого будівництва

експлуатації зелених насаджень міста «Київзеленбуд» (Додаток Д)

Функціональне зонування території НПП «Голосіївський» здійснюється відповідно до Проекту організації території. На території парку виділяють такі зони:

заповідна;

регульованої рекреації;

стаціонарної рекреації;

господарська.

Для кожної зони, в залежності від її наукової, естетичної, оздоровчої, природоохоронної цінності, встановлюється свій режим охорони та використання.

Заповідна зона парку призначається для збереження найбільш цінних природних комплексів. На цій території забороняється будь-яка господарська

діяльність, що може нести загрозу зміни природної території, а саме: будівництво

будь яких споруд, будинків, шляхів, доріг, об'єктів зв'язку та інших об'єктів;

розведення багатів, облаштування місць відпочинку населення; влаштування

НУБІП УКРАЇНИ

стоянок автотранспорту, прогін та випас свійських тварин. Заборонено добування корисних копалин, пошкодження ґрунтового покриву, добування піску та гравію у водоймах, застосовувати хімічні засоби. Заборонені всі види рубок лісів та знищення сухоостою, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, насіння, квітів.

НУБІП УКРАЇНИ

Забороняється знищення диких тварин, вилов риби. Не дозволяється мисливство.

НУБІП УКРАЇНИ

Зона регульованої рекреації дозволяє проводити короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення; влаштування туристичних маршрутів; регульований збір ягід, грибів, плодів рослин.

НУБІП УКРАЇНИ

На території цієї зони забороняються рубки лісу; будь-яке будівництво; добування корисних копалин; проїзд та стоянка транспорту; організація масових спортивних та туристичних заходів; розведення багать у не відведених для цього місцях; порушення режиму водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;

НУБІП УКРАЇНИ

використання плавзасобів обладнаних двигунами внутрішнього згорання; миття та обслуговування автотранспорту; розміщення кладовищ та скотомогильників.

НУБІП УКРАЇНИ

Зона стаціонарної рекреації призначена для розміщення готелів, кемпінгів або інших об'єктів для обслуговування відвідувачів парку.

НУБІП УКРАЇНИ

У цій зоні заборонена будь-яка господарська діяльність, що може порушити цільове призначення функціональної зони, в тому числі санітарні рубки.

НУБІП УКРАЇНИ

Господарська зона спрямована для виконання покладених на парк завдань, а також в ній можуть розташовуватись населені пункти, об'єкти комунального призначення парку, а також землі інших землевласників і землекористувачів, що включаються до території парку.

НУБІП УКРАЇНИ

Розмежування функціональних зон на місцевості здійснюється за допомогою межових та інформаційних знаків.

НУБІП УКРАЇНИ

Рис. 2.2.4 Інформаційний знак про початок заповідної зони.

Територія парку включає в себе річку Віта, струмки Китаївський, Гелосіївський (Дідорівський), Геріхуватський із каскадами ставків, озеро Шапарня, а також річки басейну Ірпені в північній частині парку – Нивка, Любка, Горішка з притокою Когурка.

Загальна площа земель лісового фонду НПП становить 10854,0 га.

Близько 82 % території лісового фонду НПП знаходиться у комунальній власності, решта – у державній.

Ліси, що входять до складу НПП, належать до двох категорій: 1) ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення, 2) рекреаційно-оздоровчі ліси.

Лісові землі займають 97,64 % території НПП, а вкриті ліською рослинністю – 93,01 %. Площа некритих ліською рослинністю лісових ділянок становить 4,89 %, значну частину цієї території займають лісові шляхи, просіки, протипожежні розриви, незімкнуті лісові культури, галявини і пустирі. Серед нелісових земель найбільшу площу займають води, траси, болота [21].

2.3. Види режимоутворюючих об'єктів на території Національного природного парку «Голосіївський»

«Режимоутворюючий об'єкт - об'єкт природного або штучного походження (водний об'єкт, об'єкт магістральних трубопроводів, енергетичний об'єкт, об'єкт культурної спадщини (пам'ятка культурної спадщини та її територія, об'єкт культурної всесвітньої спадщини, буферна зона, історичний ареал населеного місця, історико-культурний заповідник, історико-культурна заповідна територія), акваторія морського порту, військовий об'єкт, інший визначений законом об'єкт), під яким та /або навколо якого у зв'язку з його природними або набутими властивостями згідно із законом встановлюються обмеження у використанні земель» [24].

На території парку наявні водні об'єкти, болота, лінії електропередач, пам'ятки природи, заказники. Поруч НПП «Голосіївський» у північній та південній його частинах розташовується залізниця.

Власне на території парку та навколо нього наявні режимоутворюючі об'єкти природного походження (водні об'єкти, об'єкти природно-заповідного фонду) та штучного походження (об'єкти енергетики, об'єкти транспорту).

До території Національного природного парку «Голосіївський» включаються наступні об'єкти природно-заповідного фонду:

1. Ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення

«Романівське болото». Оголошена Постановою Р.М. УРСР від 26

березня 1979 року № 143. Місце розташування: Святошинський район.

Площа – 30 га.

2. Загальнозоологічний заказник місцевого значення «Річка Любка».

Оголошений рішенням Київради від 24 жовтня 2002 року № 96/256.

Місце розташування: Святошинський район. Площа – 163 га.

3. Ландшафтний заказник місцевого значення «Пуща-Волиця». Оголошений рішенням Київради від 24 жовтня 2002 року № 96/256. Місце розташування: Оболонський район. Площа – 563,2 га.

4. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Святошинський лісопарк». Оголошений Постановою колегії Держкомітету УРСР по охороні природи від 26 липня 1972 року № 22. Місце розташування: Святошинський район. Площа – 240 га.

5. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Пуща-Волицький лісопарк». Оголошений Постановою колегії Держкомітету УРСР по охороні природи від 26 липня 1972 року № 22. Місце розташування: Святошинський район. Площа – 360 га.

6. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Колекція лісового Вінтера». Оголошена розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 14 жовтня 1997 року № 1628. Місце розташування: Оболонський район. Площа – 0,3 га.

7. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Квіткова гірка». Оголошена рішенням Київської міської ради від 17 червня 2020 року № 08/231-1525.

8. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Голосіївський парк ім. М. Рильського». Оголошений постановою Р.М. УРСР від 29 січня 1960 року № 105. Місце розташування: Голосіївський район. Площа – 140,9 га.

9. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Голосіївський ліс». Оголошений постановою Р.М. УРСР від 29 січня 1960 року № 105. Місце розташування: Голосіївський район. Площа – 769,23 га.

10. Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Святе цілюще джерело». Оголошена розпорядженням Київської міської державної

адміністрації від 15 січня 1999р. № 57. Місце розташування:
Голосіївський район, Голосіївське лісництво

11. Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Верхнє озеро-
ставок з Китаївського каскаду озер». Оголошена рішенням Київради від

2 жовтня 1999р. № 147/649. Місце розташування: Голосіївський район,
вул. Китаївська, 15.

12. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Голосіївські
метасеквойї». Оголошена рішенням Київради від 23 грудня 2010 року

№ 415/5227. Місце розташування: парк культури та відпочинку ім. М.
Рильського.

13. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуби Слави».
Оголошена рішенням Київської міськради від 21 лютого 2013

№ 15/9072. Місце розташування: НПП «Голосіївський».

14. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуби Цітра Могили».
Оголошена рішенням Київської міської ради від 27 листопада 2009 №
713/2782.

15. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Вікові дерева дуба».

Оголошена розпорядженням Київської міської державної адміністрації
від 15 січня 1999р. № 57. Місце розташування: Голосіївський район.

16. Ботанічний заказник загальнодержавного значення «Лісники».
Оголошений Постановою Р.М. УРСР від 25 серпня 1989 року № 223.

Місце розташування: Голосіївський район, у кварталах 2-15, 17-19
21,23,35, 28,29 Конча-Заспівського лісництва Лісопаркового
господарства «Конча-Заспа». Площа – 1110,2 га

17. Лісовий заказник місцевого значення «Дачне». Оголошений спільним
рішенням виконкомів міської та обласної Рад від 10 квітня 1978 року №

522/173. Місце розташування: Голосіївський район. Площа – 6 га [21].

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2

НУБІП України

У розділі визначено, що станом на сьогодні в Україні оголошено 55 територій національними природними парками. Проаналізовано основну інформацію про ці об'єкти. Першим із оголошених об'єктів природно-заповідного фонду є Національний природний парк «Карпатський» у Івано-Франківській області, створений у 1980 році. Останні зі створених це Національний природний парк «Холодний Яр» у Черкаській області та Національний природний парк «Куяльницький» у Одеській області. Обидва проголошені Указом Президента від 01.01.2022 року.

Динаміка створення об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема національних природних парків, іде на зростання.

Загальна площа національних природних парків України – 1 393 818,13 га або 13 938,1813 км².

Досліджено просторову характеристику території Національного природного парку «Голосіївський».

Досліджено стан організації та використання земель Національного природного парку «Голосіївський». Загальна площа парку становить 10988,14 га, в них земель лісового фонду – 10854,0 га. Досліджено функціональні зони парку – заповідну, регульованої рекреації, стаціонарної рекреації, господарської. Описано інші об'єкти природно-заповідного фонду, які включаються до території НПП «Голосіївський».

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3 / УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ОБМЕЖЕНЬ У ВИКОРИСТАННІ ЗЕМЕЛЬ І ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

3.1. Визначення режимоутворюючих об'єктів на території Національного природного парку "Голосіївський"

Національні природні парки по суті і самі є режимоутворюючими об'єктами, адже вони перебувають під особливою охороною та законом встановлено їх особливий режим використання.

Разом з тим, на території НПП «Голосіївський» існують також інші об'єкти, щодо яких встановлюються обмеження у використанні земель.

До прикладу, розглянемо водні об'єкти, на території Національного природного парку.

У Голосіївському парку імені М. Рильського, який входить до складу НПП «Голосіївський», розташовується каскад ставків на річці Оріхуватка. Річка починає свій потік у парку зі сторони Експоцентру (ВДНГ) та наповнює 3 ставки, далі знову тече у природному руслі по території парку і доходить до 4 ставка. Так як далі збудована дорога, річку вирішено було завести у підземний колектор. Із підземного колектору річка бере свій шлях до річки Либідь та впадає в неї (див. рис. 3.1.5).

Поряд із Свято-Покровським Голосіївським Монастирем у Голосіївському лісі розташовуються ще декілька водних об'єктів. Це Голосіївський струмок та розташовані на ньому Голосіївські ставки. Один із них – ставок Дідорівка, інші без назв (див. рис. 3.1.6).

Рис. 3.1.5 Ставни на річці Оріхуватка у Голосіївському парку імені м. Рильського.

Рис. 3.1.6 Ставки на струмку Голосіївському у Голосіївському лісі.

Китаївський каскад ставків знаходиться в східній частині Голосіївського лісу. На північ від каскаду розташована територія Свято-Троїцького монастиря. Площа ставків Китаївського каскаду – від 1 до 1,6 га.

Найбільша річка південної частини НПП «Голосіївський» має назву Віта. Її довжина – близько 14 км, впадає у Дніпро поблизу Жукова острова.

В басейні річки Віта знаходиться найбільша водойма національного парку - озеро Шапарня. Воно має напівштучне походження. Площа озера складає близько 30 га.

Через територію НПП «Голосіївський» в північній частині (Святошинсько-Біличанський лісовий масив) протікають малі річки Любка, Нивка, які впадають в р. Ірпінь, та Котурка (притока Горенки) [4].

Режим використання та охорони водних об'єктів, розміри прибережних захисних смуг, дозволена та заборонена діяльність в межах ПЗС визначена у ВКУ.

Статтею 21 ЗУ «Про природно-заповідний фонд» заборонено добування піску та гравію з водних об'єктів у заповідній зоні НПП.

Варто зазначити, що не тільки на території Національного природного парку є водні об'єкти, але і поруч з парком теж. Так, до прикладу, у північній частині з НПП «Голосіївський» межує каскад ставків на річці Нивка і річка Нивка, та у Пуща-Водиці каскад ставків на річці Котурка та річка Котурка. Невелика територія південної частини парку межує з річкою Віта та водними об'єктами у Хуторі Мриги. Водні об'єкти накладають свої обмеження на територію парку відповідно до норм Водного кодексу України.

Окрім водних об'єктів на території НПП «Голосіївський» є також інші режимоутворюючі об'єкти, наприклад пам'ятки природи місцевого значення:

1. Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Святе цілюще джерело».
2. Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Верхнє озеро-ставок з Китаївського каскаду озер».
3. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Колекція лісовода Вінтера».
4. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Квіткова гірка».
5. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Квіткова».

6. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Самбурські дуби».

7. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб Петра Могили» та інші пам'ятки природи описані у розділі 2.3.

Правові основи організації та використання пам'яток природи регламентуються главою 6 ЗУ «Про природно-заповідний фонд України».

На території Голосіївського парку імені м. Рильського проходить лінія електропередач високої напруги.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 року № 1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж» охоронні зони електричних мереж встановлюються вздовж ліній електропередач.

3.2. Встановлення обмежень у використанні земель на прикладі Національного природного парку "Голосіївський"

Національний природний парк «Голосіївський», як об'єкт природно-заповідного фонду, передбачає ряд обмежень у використанні території парку.

Метою встановлення цих обмежень є збереження природного стану території та обмеження господарського використання.

Обмеження у використанні земель зазвичай встановлюються законом та відповідними нормативно-правовими актами. Розміри охоронних та інших зон встановлюються відповідно до класифікацій. З об'єктами природно-заповідного фонду інша ситуація. Законом визначенні тільки загальні обмеження, такі як

обмеження рубок, заборона мисливства на заповідних територіях, обмеження господарської діяльності, будівництво будівель та споруд, порушення ґрунтового покриву та інші. Власне основні та обов'язкові обмеження у використанні земель

об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються положеннями про об'єкти природно-заповідного фонду та проектами організації території, які також

НУБІП України

визначають завдання, науковий профіль, характер функціонування та режим цих об'єктів.

Якщо розглянути Перелік обмежень щодо використання земель та земельних ділянок (постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051), то для об'єктів природно-заповідного фонду виділяються окремі коди обмежень.

Окрім загальних обмежень відповідно до класифікації об'єктів природно-заповідного фонду, окремо також виділяють обмеження у функціональних зонах цих об'єктів.

НУБІП України

Таблиця 3.2.2

Перелік обмежень щодо використання земель та земельних ділянок [36]

Код	Назва обмеження
10	Території та об'єкти природно-заповідного фонду
10.01	Національні природні парки
10.02	Біосферні заповідники
10.03	Регіональні ландшафтні парки
10.04	Заказники
10.05	Пам'ятки природи
10.06	Заповідні урочища
10.07	Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва
10.08	Заповідні зони національних природних парків
10.09	Зони регульованої рекреації національних природних парків
10.10	Зони стаціонарної рекреації національних природних парків
10.11	Господарські зони національних природних парків
10.12	Заповідні зони біосферних заповідників
10.13	Буферні зони біосферних заповідників
10.14	Зони антропогенних ландшафтів біосферних заповідників

Продовження таблиці 3.2.2

10.15	Зони регульованого заповідного режиму біосферних заповідників
10.16	Заповідні зони регіональних ландшафтних парків
10.17	Зони регульованої рекреації регіональних ландшафтних парків
10.18	Зони стаціонарної рекреації регіональних ландшафтних парків
10.19	Господарські зони регіональних ландшафтних парків
10.20	Заповідні зони парків-пам'яток садово-паркового мистецтва
10.21	Експозиційні зони парків-пам'яток садово-паркового мистецтва
10.22	Наукові зони парків-пам'яток садово-паркового мистецтва
10.23	Адміністративно-господарські зони парків-пам'яток садово-паркового мистецтва
10.24	Охоронні зони територій та об'єктів природно-заповідного фонду
10.25	Території, зарезервовані з метою наступного заповідання
10.26	Природний заповідник
10.27	Ботанічний сад
10.28	Заповідна зона ботанічного саду
10.29	Експозиційна зона ботанічного саду
10.30	Наукова зона ботанічного саду
10.31	Адміністративно-господарська зона ботанічного саду
10.32	Дендрологічний парк
10.33	Заповідна зона дендрологічного парку
10.34	Експозиційна зона дендрологічного парку
10.35	Наукова зона дендрологічного парку
10.36	Адміністративно-господарська зона дендрологічного парку
10.37	Зоологічний парк

Завершення таблиці 3.2.2

10.38	Експозиційна зона зоологічного парку
10.39	Наукова зона зоологічного парку
10.40	Рекреаційна зона зоологічного парку
10.41	Господарська зона зоологічного парку

У переліку обмежень у використанні земель та земельних ділянок викладені тільки коди та назви обмежень. Сам зміст обмеження та його особливості визначаються конкретно до кожного об'єкта природно-заповідного фонду у його положенні та проекті організації території.

Положення про Національний природний парк «Голосіївський» затверджено наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 28.08.2020 № 64 (Додаток И).

Проект організації території Національного природного парку «Голосіївський», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів затверджено наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 13 квітня 2023 року № 223.

Основне обмеження у використанні земель та земельних ділянок НПП «Голосіївський» - це 10.01 Національні природні парки. Заповідна зона НПП має код обмеження 10.08 Зона регульованої рекреації - 10.09. Зона стаціонарної рекреації - 10.10. Господарська зона - 10.11.

Необхідно взяти до уваги те, що на території НПП «Голосіївський» наявні також інші об'єкти природно-заповідного фонду (див. розділ 2.2) щодо яких також встановлюються обмеження у використанні земель.

Так, на території наявні ботанічні та гідрологічні пам'ятки природи. Згідно з Переліком це обмеження з кодом 10.05. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва - код обмеження 10.07. Ботанічні та лісові заказники - код 10.04.

Щоб захистити об'єкти природно-заповідного фонду від антропогенного впливу ззовні, законом допускається встановлення охоронних зон навколо заповідних об'єктів.

3.3. Наукове обґрунтування щодо складу та змісту проекту організації території Національного природного парку "Голосіївський"

Відповідно до статті 21 ЗУ «Про природно-заповідний фонд України» зонування території національного природного парку, рекреаційна та інша діяльність на його території передбачені відповідно до Положення про національний природний парк та Проекту організації території національного природного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища – Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України [56].

Проект організації території Національного природного парку «Голосіївський», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів затверджено наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 13 квітня 2023 року № 223.

Довгостроковими цілями охорони, відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів Парку є:

збереження та відтворення цінних природних та історико-культурних комплексів та природних об'єктів північної частини Лісостепу та Київського Полісся, включаючи підтримання та забезпечення екологічної природної рівноваги в регіоні;

створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з дотриманням режиму охорони заповідних комплексів та об'єктів;

організація та здійснення наукових досліджень, у тому числі з вивчення природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розроблення та впровадження наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища, відтворення окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного використання природних ресурсів, організації та проведення моніторингу ландшафтного та біологічного різноманіття; проведення екологічної освітньо-виховної роботи тощо.

Даний Проект організації території національного природного парку «Голосіївський», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів є основним документом з планування та комплексного розвитку території, обґрунтування природоохоронних та господарських заходів по виконанню завдань, що покладаються на цю установу законодавчими актами. На підставі положень Проекту розробляються матеріали лісовпорядкування, Землеустрою, генеральні плани поселень, комплексів відпочинку на території Парку та прилеглих ділянках.

Проект складено у двох томах – в першому текстова частина, в другому додатки. Проект містить інформацію про парк: загальну інформацію, інформацію про довкілля, соціально-економічну та культурну інформацію, визначення пріоритетів та проблем парку, стратегію розвитку парку на десять років (Додаток К).

Парк розташований в правобережній частині м. Києва. Він охоплює північну частину Лісостепу та південну частину лісової зони (Київське Полісся).

Згідно з фізико-географічним районуванням Лісостепова частина Парку знаходиться переважно в межах Київської височинної області Дніпровсько-

Дніпровської лісостепової провінції, по правому берегу Дніпра проходить межа Північно-Придніпровської терасової низовинної області Лівобережно-Дніпровської провінції лісостепової зони. Північна частина НПП знаходиться

переважно в області Київського Полісся зони мішаних лісів. Отже, особливістю фізико-географічних умов Парку є наявність перехідних ознак лісостепової природної зони та зони мішаних лісів.

Національний природний парк «Голосіївський» є одним із найбільших лісових масивів на території міста Києва. У парку переважає лісова рослинність.

Деревні ресурси виконують низку екологічних функцій для забезпечення екологічної стабільності території міста.

Лісові території на території міст зазнають значного негативного антропогенного впливу. Саме тому створення природних парків є одним із способів зберегти від знищення та забудови природні території.

У дослідженні Лакиди П. І. та Дубровець Б. В. викладено інформацію про запаси фітомаси та вуглецю у деревостанах НПП «Голосіївський».

Таблиця 3.4.3

Загальна фітомаса та депонований у ній вуглець деревостанів НПП

«Голосіївський» [16]

Група порід	Площа, га	Запас, тис. м ³	Фітомаса		Вуглець	
			тис. т	Щільність кг*(м ²) ⁻¹	тис. т	Щільність кг*(м ²) ⁻¹
Хвойні	2566,57	689,10	346,79	13,5	171,79	6,7
Твердолистяні	1040,64	216,39	113,55	10,9	56,56	5,4
М'яколистяні	428,80	74,27	44,83	10,5	22,37	5,2
Всього	4036,01	979,76	505,17	12,5	250,72	6,2

Фітомаса – це загальна маса всіх рослинних організмів, окремих рослин або їхніх груп у будь-якому угрупованні, складова частина біомаси [20].

Як відомо, вуглець є основою всіх органічних речовин. Будь-який живий організм має у своєму складі вуглець. У процесі фотосинтезу, при якому виділяється кисень, потрібен вуглець.

Фотосинтез (від греч. photos – світло, synthesis – з'єднання) – це процес утворення зеленими рослинами, синьозеленими водоростями і деякими бактеріями органічних речовин із CO₂ і H₂O за рахунок енергії світла [18].

У дослідженні П. І. Лакиди та інших встановлено, що лісовими масивами НПП «Голосіївський» щорічно утворюється близько 11,4 тис. т фітомаси, в якій депонується 5,73 тис. т вуглецю та виділяється 15,28 тис. т кисню [13].

Отже, наявність значної кількості деревної рослинності у місті позитивно впливає на якість повітря, кількість у ньому кисню, що корисно для всіх живих організмів, а також для стану довкілля в цілому.

За даними лісового впорядкування вона займає 4232,8 га (93,4% території). Більше половини території парку (2730,4 га) займають соснові ліси, які поширені переважно в південній частині території, на надзаплавній терасі Дніпра. На другому місці за площею ліси дуба звичайного (560,2 га), поширені переважно в північній частині території, найбільша площа – в Голосіївському лісі. Далі йдуть чорновільхові (263,6 га, переважно в заказнику “Лісники”), грабові (197,7 га, переважно в Голосіївському лісі), ясеневі (143,4 га), чорнотополеві (75,9 га), березові (60,9 га), липові (52,6 га), вербові (верби козячої, 35,6 га), дуба північного (31,6 га), бука лісового (14,1 га). Два останні вказані доміанти трапляються лише в лісових культурах [59].

У зоні стаціонарної рекреації, а саме у Голосіївському парку імені Максима Рильського, який є частиною НПП, є штучні насадження дерев, які виконують не тільки екологічну, а й естетичну функції. Інші ж частини НПП за своїм складом мають деревостан з грабу звичайного і дубу звичайного.

НУВБІП УКРАЇНИ

До Зеленої книги України внесено наступні виявленні в парку рослини, зокрема:

- угруповання звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*);
- угруповання формації ковили дніпровської (*Stipeta borysthenicae*);
- угруповання формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*);
- угруповання формації латаття сніжно-білого (*Nymphaeeta candidae*);
- угруповання формації куширу підводного (*Ceratophylla submersi*);
- угруповання формацій стрілолисту стрілолистого (*Sagittarieta sagittifoliae*) [59].

НУВБІП УКРАЇНИ

Положення про Зелену книгу України затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 року № 1286 визначає, що Зелена книга України є офіційним документом, який містить інформацію про стан рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення і потребують охорони рослин [35].

НУВБІП УКРАЇНИ

Дослідники Парнікоза І. Ю., Шевченко М. С., Петренко Н. А. у 2006 році виявили на території Голосіївського лісу популяції шести видів рослин занесених до Червоної книги.

Сучасні дослідники кажуть, що на території парку помічено 24 види рослин з Червоної книги України, з них, зокрема:

НУВБІП УКРАЇНИ

- 1) булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch.);
- 2) вовчі ягоди пахучі (*Daphne genkwa* L.);
- 3) гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.);
- 4) гронянка віргінська (*Botrychium virginianum* (L.) Sw.);
- 5) змієголовник Рюйша (*Dracosephalum ruyshiana* L.);
- 6) ковила волосиста (*Stipa capillata* L.);
- 7) коручка чемерниковидна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz);
- 8) коручка темночервона (*Epipactis atrorubens* (Hoffm. ex Bernh.) Schult.);
- 9) любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.);
- 10) осока затінкова (*Carex umbrosa* Host);

НУВБІП УКРАЇНИ

11) півники сибірські (*Iris sibirica* L.);

12) підсніжник білосніжний (*Galanthus nivalis* L.);

13) сальвінія плаваюча (*Salvinia natans* (L.) All.);

14) цибуля ведмежа (*Allium ursinum* L.) [59].

Відповідно до Закону України «Про Червону книгу України» Червона книга є офіційним державним документом, який містить інформацію про рідкісних та таких, що перебувають на межі зникнення рослин та тварин. Червона книга є основою для прийняття рішень щодо дій для збереження зникаючих видів тваринного та рослинного світу [57].

У дослідженні теріофауни Святошинсько-Біличанського лісового масиву в межах Національного природного парку «Голосіївський» науковцем Цвєлих О. виявлено унікальних ссавців. Серед них з ряду комахоїдних виявлено 6 видів, ратичних — 3, зайцеподібних — 1, гризунів — 9, хижих — 6, рукокрилих — 8. З них третина (рясоньжка мала, лось європейський, видра звичайна, всі види кажанів) занесені до Червоної книги України [60].

Проектом організації території Національного природного парку «Голосіївський» сформовані функціональні зони парку (див. розділ 2.2) (Додатки А, Б, В).

На ареалах розташування найбільш цінних видів та таких, що є на межі зникнення рослин та тварин виділяється заповідна зона, у якій заборонена будь-яка господарська діяльність для збереження природної флори та фауни.

Зменшення антропогенного навантаження на заповідну зону дозволяє захистити рідкісні види рослин та тварин від зникнення.

Завдяки виокремленням функціональних зон на території парку можна регулювати антропогенне навантаження. Заповідна зона передбачає охорону та відновлення рідкісних та цінних видів рослин і тварин та повністю виключає господарську діяльність. Зона регульованої рекреації дозволяє проводити короткостроковий відпочинок населення, влаштування туристичних маршрутів,

збір плодів. Зона стаціонарної рекреації – призначення для розміщення будівель готелів, кемпінгів та ін. Господарська зона дозволяє проводити діяльність, що забезпечуватиме стабільне становище парку.

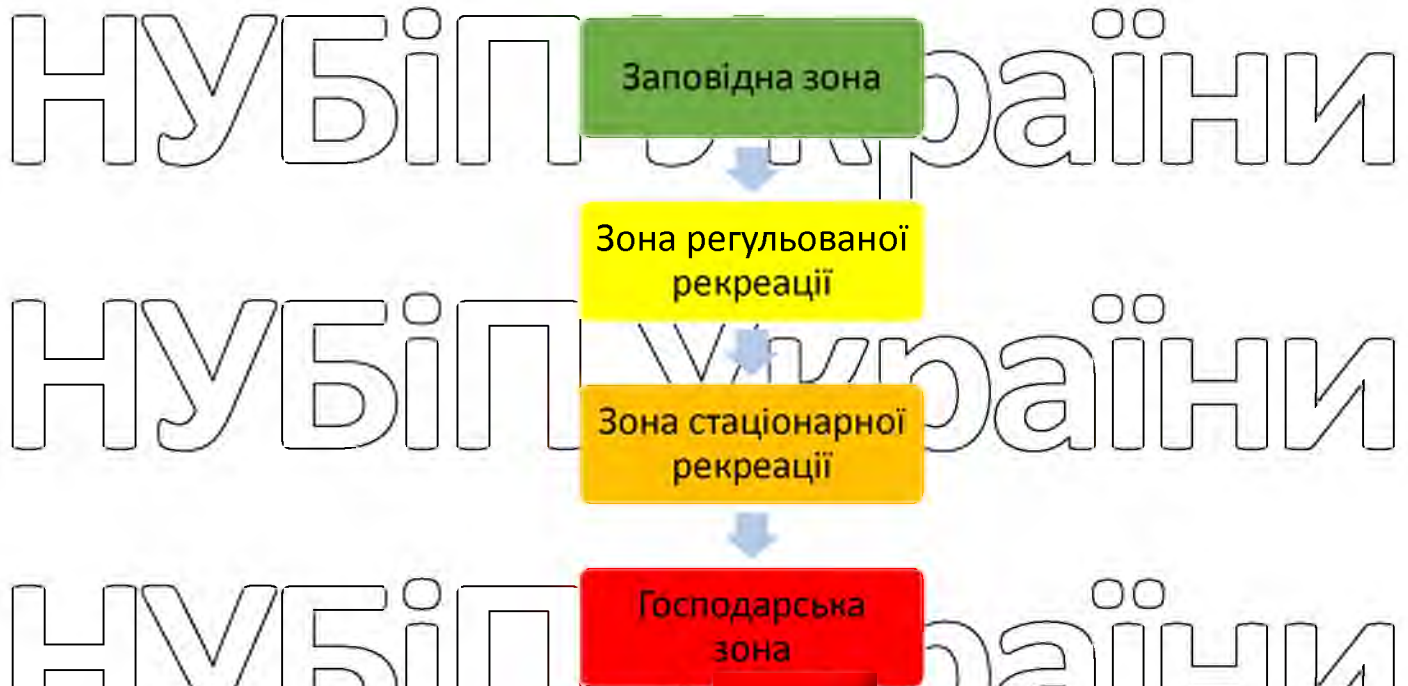

Рис. 3.4.7 Функціональні зони парку за ступенем антропогенного навантаження від найменшого до найбільшого

З огляду на викладене постає питання, а чи не забагато закон дозволяє освоєння території національних природних парків? Так, завданням національних природних парків є, окрім збереження цінних природних комплексів, також створення умов для організованого туризму. Але разом з тим, на мою думку, найголовніше зберегти довнілья у природному вигляді.

Чи доцільно на території парку розмішувати готелі, мотелі, кемпінги, господарські будівлі, навіть зважаючи на те, що при їх розміщенні необхідно дотримуватись природоохоронного режиму заповідної території? Я вважаю, що

не доцільно!

НУБІП УКРАЇНИ

До прикладу, прокладання тротуарної плитки вже порушує ґрунтовий покрив парку. А якщо розібратись в процесі будівництва будівель та споруд, які ще більше порушують ґрунтовий покрив та знищують, можливо, не такі цінні рослини, але все ж ті рослини, які є на території парку та перебувають під охороною.

НУБІП УКРАЇНИ

Дослідженням пропонується встановлення більш суворого режиму охорони територій; зміна функціональних зон – залишитись повинна тільки заповідна зона та зона регульованої рекреації. Власне готелі, мотелі, господарські будівлі та інші споруди підлягають винесенню з меж території парку.

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 3

У розділі досліджено режимоутворюючі об'єкти на території Національного природного парку «Голосіївський». По своїй суті НПП «Голосіївський» і сам є режимоутворюючим об'єктом, адже на його території встановлюється особливий режим використання земель, а навколо нього можуть встановлюватись охоронні зони, у яких заборонено будівництво промислових об'єктів та інша діяльність, що може зашкодити території парку. І разом з тим на території парку також наявні водні об'єкти, прибережні захисні смуги яких регламентуються Водним кодексом України.

Окрім водних об'єктів на території парку наявні інші об'єкти природно-заповідного фонду, організація та використання яких визначено Законом України «Про природно-заповідний фонд України». Також на території парку виявлені лінії електропередач.

Проаналізовано Перелік обмежень у використанні земель (постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051), щодо об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема для національних природних парків. Окрім безпосереднього обмеження національних природних парків встановлюються також обмеження щодо функціональних зон парку – заповідної, регульованої рекреації, стаціонарної рекреації, господарської.

Проаналізовано проект організації території Національного природного парку «Голосіївський», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів затвердженого наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 13 квітня 2023 року № 223. Розглянуто функціональні зони парку.

Досліджено наукові праці, у яких визначено, чому ж власне територія Національного природного парку така цінна. Йдеться про цінність порід дерев, які забезпечують вироблення кисню у процесі фотосинтезу. Значна кількість

рослин на території НПП «Голосіївський» занесено до Зеленої книги України та Червоної книги України, як такі, що зникають та потребують охорони.

Досліджено збільшення груп рослин, що перебувають у Червоній книзі України:

у 2006 році їх виявлено всього 6 видів, а сучасні дослідники виявили 24 види.

Досліджено тваринний світ НПП «Голосіївський», перелік видів яких також внесено до Червоної книги України.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВОК

В ході проведення роботи дослідженні питання:

1. Наукові засади класифікації переліку обмежень у використанні земель.

Так, обмеження у використанні земель та земельних ділянок можна класифікувати за такими ознаками:

- часу: строкові або постійні;
- мети їх встановлення: охорона мета – охорона довкілля; захисна мета – захист населення від шуму, вібрацій, негативного впливу на життя та здоров'я; мета збереження – збереження, наприклад, об'єктів культурної спадщини та ін.
- суб'єктності: встановленні законом або встановленні договором;
- територіальності: обмеження встановлюються на режимоутворюючий об'єкт або/та навколо нього; обмеження встановлюються на території режимоутворюючого об'єкта з внутрішніми функціональними зонами, які також є окремими видами обмежень.

Умовно обмеження у використанні земель можна розділити на:

- ті, що захищають природу та довкілля (прибережні захисні смуги, об'єкти природно-заповідного фонду та їх функціональні зони та ін.);
- ті, що захищають людину від шкідливого впливу промисловості та інших шкідливих видів діяльності (охоронні зони, санітарно-захисні зони, авіаційні обмеження та ін.);
- ті, що захищають цінні культурні об'єкти (історичні ареали, археологічні території, пам'ятки культурної спадщини та ін.)

Обмеження прав на земельну ділянку є обґрунтоване та суспільно необхідне втручання держави у право володіння, користування та розпорядження землею землевласниками та землекористувачами. Встановлення обмежень у використанні земель та земельних ділянок дає можливість надати безпечне

НУВБІП УКРАЇНИ

проживання громадян у чистому природному середовищі, дозволяє зменшити антропогенний вплив на довкілля і природні екосистеми та зберегти навколишнє середовище у природному вигляді.

2. Законодавча база визначення режимоутворюючих об'єктів.

НУВБІП УКРАЇНИ

Розкриті поняття охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон, зон особливого режиму використання території. Визначені режимоутворюючі об'єкти навколо яких встановлюються ці види обмежень, серед них об'єкти культурної спадщини, споруди електронних комунікацій, земні станції супутникового зв'язку, землі транспорту, підземні та відкриті джерела водопостачання, об'єкти які є джерелами викидів шкідливих речовин, військові об'єкти, водні об'єкти та ін.

НУВБІП УКРАЇНИ

Законодавчу базу становлять Конституція України, зокрема стаття 14; Водний кодекс України, Земельний кодекс України, Лісовий кодекс України, Повітряний кодекс України, закони України: «Про природно-заповідний фонд України», «Про залізничний транспорт», «Про транспорт», «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність», «Про охорону культурної спадщини», «Про Державний земельний кадастр», «Про використання земель оборони» та інші, постанови Кабінету Міністрів України; накази Міністерств України. Основоложний законодавчий акт – Конституція України, а разом із нею і інші законодавчі акти розкривають особливості встановлення обмежень у використанні земель щодо того чи іншого режимоутворюючого об'єкту.

3. Порядок використання об'єктів природно-заповідного фонду.

НУВБІП УКРАЇНИ

На прикладі об'єктів природно-заповідного фонду національних природних парків досліджено правові основи та наукові засади створення, організації та використання територій парків. Визначено, що станом на сьогодні в Україні налічується 55 національних природних парків загальною площею – 1 393 818,13 га або 13 938,1813 км².

НУВБІП УКРАЇНИ

Об'єктом дослідження обрано Національний природний парк «Голосіївський», який розташований у місті Київ. Досліджено його структуру та проаналізовано указ Президента України від 27.08.2007 № 794/2007 «Про

створення Національного природного парку «Голосіївський»; Положення про

Національний природний парк «Голосіївський» затверджене наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 28.08.2020 № 64;

Проект організації території Національного природного парку «Голосіївський»,

охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів

і об'єктів затверджений наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 13.04.2023 № 223; картографічні матеріали функціонального

зонування території Національного природного парку «Голосіївський»; проект

землеустрою щодо організації і встановлення меж в природі (на місцевості)

земельних ділянок, що входить до складу Національного природного парку

«Голосіївський» (без-вилучення) (ТОВ «Ліга-Експерт», 2011 рік).

Загальна площа парку становить 10988,14 га. З них загальна площа земель лісового фонду НПП становить 10854,00 га.

4. Поділ території національних природних парків за функціональним призначенням.

Територію Національного природного парку «Голосіївський» розділено на функціональні зони – заповідну, регульованої рекреації, стаціонарної рекреації,

господарську.

Заповідна зона призначена для охорони та відновлення найбільш цінних природних об'єктів. На території заповідної зони заборонена будь-яка

господарська діяльність. Зона регульованої рекреації передбачає

короткостроковий відпочинок населення. Зона стаціонарної рекреації дозволяє

спорудження готелів, мотелів та інших об'єктів для обслуговування відвідувачів

парку. Господарська зона допомагає виконувати завдання покладені на

Національний природний парк «Голосіївський».

5. Наукові пропозиції до класифікації обмежень у використанні земель на прикладі Національного природного парку «Годзісівський».

Визначивши види діяльності, які можуть здійснюватися на територіях функціональних зон запропоновано встановлення більш суворого режиму охорони території національних природних парків. Господарська зона та зона стаціонарної рекреації, у яких дозволяється будівництво та розміщення готелів, мотелів, господарських будівель та споруд, в тому числі капітальних, з точки зору основної мети встановлення обмежень у використанні земель на території національних природних парків – збереження природних екосистем та природних комплексів, може негативно впливати на стан навколишнього природного середовища, через пошкодження рослинного та ґрунтового покривів при будівництві. Пропонується винесення об'єктів організованого туризму та господарських будівель і споруд за межі територій об'єкту природно-заповідного фонду.

Функціональні зони парку у яких дозволено будівництво будівель та споруд, тобто господарської та стаціонарної рекреації, не слід класифікувати разом з національними природними парками, як природні об'єкти природно-заповідного фонду України. Більш доцільно виносити ці об'єкти в категорію земель – землі житлової та громадської забудови, а не землі природно-заповідного фонду.

Отримані результати дослідження можна практично використати у: подальшому розробленні схем планування територій, генеральних планів населених пунктів, інших видів містобудівної документації у яких відображаються наявні та планові межі обмежень у використанні земель; розробленні землевпорядної документації, у якій формується земельна ділянка або обмеження у використанні земель, як об'єкт Державного земельного кадастру та в інших сферах землеустрою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. United Nations. URL: <https://www.un.org/en>.
2. Бойченко Р. В. Правовий режим земель природно-заповідного фонду. Сумський національний аграрний університет. 2018.
3. Вимоги до структури та змісту XML-схеми архівних електронних документів : Наказ М-ва юстиції України від 11.11.2014 р. № 1886/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1423-14#Text> (дата звернення: 10.10.2023).
4. Вікіпедія. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/> (дата звернення: 23.10.2023).
5. Водний кодекс України : Кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР : станом на 3 верес. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-vr#Text> (дата звернення: 27.09.2023).
6. Дорош Й. М. Методологічні основи встановлення обмежень у використанні земель, обтяжень прав на земельну ділянку в процесі землеустрою / Й. М. Дорош // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. - 2016. - № 1-2. - С. 4-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zemleustriv_2016_1-2_3
7. Дорош Й. М. Наукові засади класифікації режимоутворюючих об'єктів (на прикладі водних об'єктів) / О. С. Дорош та ін. // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2022. № 4.
8. Дорош Й. М. Наукові підходи щодо формування класифікації режимоутворюючих об'єктів та обмежень (на прикладі територій водних об'єктів) / Й. М. Дорош та ін. // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2021. № 4.
9. Дорош Й.М., Дорош О.С. Теоретико-методологічні засади формування обмежень у використанні земель та обтяжень прав на земельні ділянки. Монографія. Херсон. Грінь Д.С. 2016. 656 с

10.Дорош О. С., Дорош Й. М. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні : навч. посіб. Херсон : Глідш Д. С., 2017. 650 с.

11.Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III : станом на 17 верес. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

12.Каральова К. А. Моделювання функціонального зонування території національного природного парку / К. А. Каральова // Часопис картографії. - 2014. - Вип. 10. - С. 196-205. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kivsh_2014_10_22

13.Киснепродукувальна здатність лісових фітоценозів Національного природного парку «Голосіївський» / П. І. Лакида та ін. Лісове і садово-паркове господарство. URL: <https://journals.nubip.edu.ua/index.php/Lis/index>.

14.Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 04.11.1950 р. : станом на серп. 2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 27.09.2023).

15.Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 27.09.2023).

16.Лакида П. І., Дубровець Б. В. Біотична продуктивність лісів Національного природного парку «Голосіївський». Наукові праці Лісівничої академії наук України. 2018. № 17. С. 46–50. URL: <https://doi.org/10.15421/411819> (дата звернення: 10.10.2023).

17.Лобода Н. С., Отченаш Н. Д. Підземні води, їх забруднення та вплив на навколишнє середовище. Одеса : Од. держ. екол. ун-т, 2017. 199 с.

18.Макрушин М. М., Макрушина Є. М., Петерсон Н. В., Мельников М. М. Ф50 Фізіологія рослин. /За редакцією професора М. М. Макрушина. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 416 с.

19.Мойсеєнко О. П. Шляхи оптимізації діяльності національного природного парку "Голосіївський" / О. П. Мойсеєнко // Часопис картографії. - 2014. - Вип. Ю. - С. 230-239. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ktvsh_2014_10_24

20.Мусієнко М. М., Серебряков В. В., Брайон О. В. Екологія: Тлумачний словник. — К.: Либідь, 2004. — 376 с.

21.Національний природний парк «Голосіївський». URL: <https://pprg.gov.ua/> (дата звернення: 23.10.2023).

22.Петраковська О. С., Михальова М. Ю. Структуризація обмежень щодо використання земель в Україні. Геодезія та землевпорядкування.

23.Про використання земель оборони : Закон України від 27.11.2003 р. № 1345-IV : станом на 5 груд. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1345-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

24.Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI : станом на 18 трав. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

25.Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV : станом на 19 листоп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

26.Про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру : Постанова Каб. Міністрів України від 14.01.2015 р. № 15 : станом на 18

НУБІП УКРАЇНИ

трав. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2015-п#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

27. Про деякі питання національного природного парку "Голосіївський" та парку - пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного

НУБІП УКРАЇНИ

значення "Голосіївський ліс" : Указ Президента України від 30.10.2008 р. № 976/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976/2008#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

28. Про екологічну мережу України : Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-

НУБІП УКРАЇНИ

IV : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

29. Про електроенергетику : Закон України від 16.10.1997 р. № 575/97-ВР :

НУБІП УКРАЇНИ

станом на 1 лип. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575/97-вр#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

30. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення :

НУБІП УКРАЇНИ

Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-ХІІ : станом на 1 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

31. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної

НУБІП УКРАЇНИ

мережі України на 2000-2015 роки : Закон України від 21.09.2000 р. № 1989-III : станом на 10 черв. 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1989-14#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

32. Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови

НУБІП УКРАЇНИ

населених пунктів : Наказ МОЗ України від 19.06.1996 р. № 173 : станом на 7 берез. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96#Text>

НУБІП УКРАЇНИ

(дата звернення: 27.09.2023).

33. Про затвердження Інструкції щодо оформлення охоронних зобов'язань на території та об'єкти природно-заповідного фонду : Наказ М-ва екології та природ. ресурсів України від 25.02.2013 р. № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0404-13#Text> (дата звернення: 27.09.2023).

34. Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України : Постанова Каб. Міністрів України від 19.04.2017 р. № 275 : станом на 2 серп. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-п#Text> (дата звернення: 27.09.2023).

35. Про затвердження Положення про Зелену книгу України : Постанова Каб. Міністрів України від 29.08.2002 р. № 1286 : станом на 17 верес. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1286-2002-п#Text> (дата звернення: 11.10.2023).

36. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру : Постанова Каб. Міністрів України від 17.10.2012 р. № 1051 : станом на 4 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-п#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

37. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV : станом на 8 черв. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

38. Про зміну меж національного природного парку "Голосіївський" : Указ Президента України від 01.05.2014 р. № 446/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/446/2014#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

39. Про містобудівний кадастр : Постанова Каб. Міністрів України від 25.05.2011 р. № 559 : станом на 3 трав. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/559-2011-п#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

40. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16.10.1992 р. № 2707-XII : станом на 1 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

41. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 р. № 962-IV : станом на 18 трав. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

42. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III : станом на 2 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

43. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III : станом на 2 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> (дата звернення: 23.10.2023).

44. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII : станом на 9 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 27.09.2023).

45. Про оцінку земель : Закон України від 11.12.2003 р. № 1378-IV : станом на 8 черв. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

46. Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення : Закон України від 10.01.2002 р. № 2918-III : станом на 1 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2918-14#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

47. Про Положення про Державне агентство лісових ресурсів України : Указ Президента України від 13.04.2011 р. № 458/2011 : станом на 22 черв. 2019

п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/458/2011#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

48. Про Положення про Державну екологічну інспекцію України : Указ Президента України від 13.04.2011 р. № 454/2011 : станом на 22 черв. 2019

п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/454/2011#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

49. Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів : Постанова Каб. Міністрів України від 18.12.1998 р. № 2024 : станом на 17 верес. 2020

п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2024-98-п#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

50. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII : станом на 24 серп. 2023 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text> (дата звернення: 27.09.2023).

51. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів N 2, 4, 7 та II до

Конвенції : Закон України від 17.07.1997 р. № 475/97-ВР : станом на 13 берез. 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр#Text> (дата

звернення: 27.09.2023).

52. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI : станом на 1 жовт. 2023 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

53. Про створення національного природного парку "Голосіївський" : Указ Президента України від 27.08.2007 р. № 794/2007 : станом на 15 листоп.

2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794/2007#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

54. Про телекомунікації : Закон України від 18.11.2003 р. № 1280-IV : станом на 1 січ. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

55. Про транспорт : Закон України від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР : станом на 28 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

56. Про трубопровідний транспорт : Закон України від 15.05.1996 р. № 192/96-ВР : станом на 27 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192/96-вр#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

57. Про Червону книгу України : Закон України від 07.02.2002 р. № 3055-III : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14#Text> (дата звернення: 11.10.2023).

58. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами. Вінниця : Нова кн., 2006. 360 с.

59. Фіторизноманіття заповідників і національних природних парків України.

Ч.2. Національні природні парки / Колектив авторів під ред. В.А. Онищенко

і Т.Л. Андрієнко. Київ. Фітосоціоцентр, 2012. – 580 с.

60. Цвєдих О. Дослідження теріофауни Святошинсько-Біличанського лісового масиву в межах Національного природного парку «Голосіївський».

Хорологія савців та знахідки раритетів. 2020. № 11. С. 77–82.

61. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV : станом на 5 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 10.10.2023).

62. Черкаська Н. В. Обмеження прав на земельні ділянки : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Харків, 2008.

ДОДАТКИ
НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України